

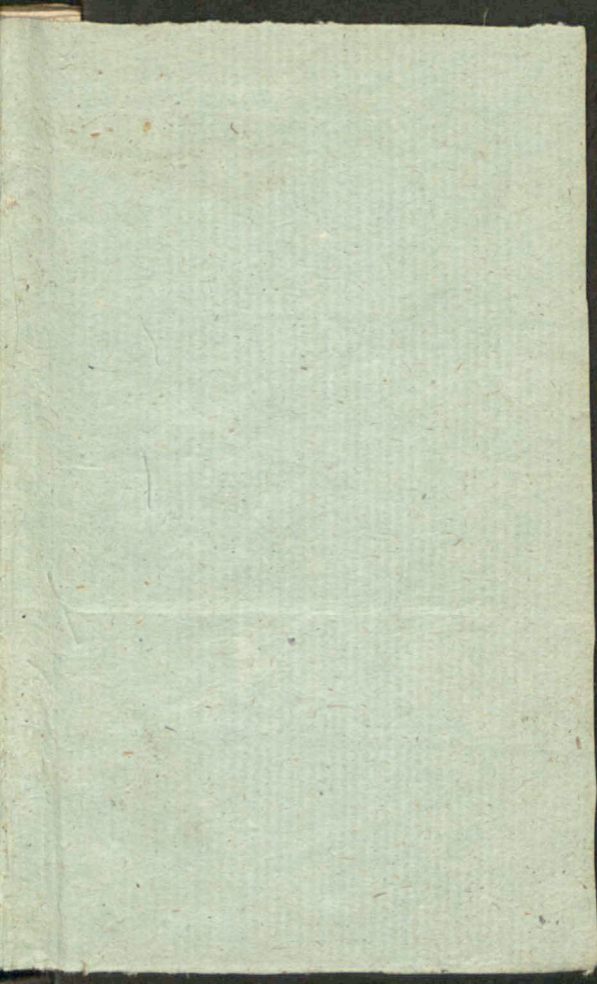
BIBLIOTEKA

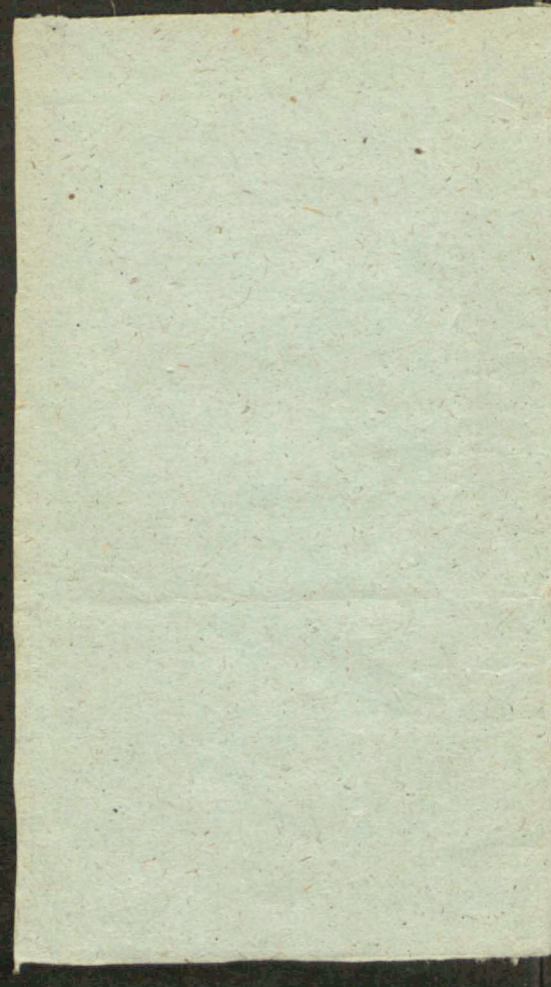
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII

5,264

279.00

DE ARTE SANCTITATIS
SEU
VIRTUTIBUS
SOLIDIS
OPUSCULUM.

R. P. ADALBERTO TYLKOWSKI
Societatis Jesu Theologo

Publico bono propositum.

Cui in fine adjecta
Aurea Monita S. Philippi Nerci.

Cum facultate Superiorum & Privilegio.

Typis Monasterii Olivensis S. Ordinis Cisterciensis.
A^o M. DC. LXXVIII.

50,642

XVII - 5261 - II

EPISTOLA DEDICA-
TORIA.

*Ad Perillustrem ac Reverendissimum
Dominum*

MICHAELEM ANTONIVM
HACKI,

Abbatem Colbacensem S. Theol.
Doctorem, Proto-Notarium Apostoli-
cum Serenissimæ REGINÆ Sueciæ
Eleemosynarium.

Carmeli Sedanen

NOVUM terris nostris affulsisse sidus
merito gratulamur, cum Te Per-
illustri ac Reverendissime Domine
è celsissimo orbis verticè (Romana
inquam Urbe) reducem, ad no-
strum usq; hemisphærium declinasse, lati con-
(?) 2 spicimus.

EPISTOLA

spicimus. Quae etenim hactenus umbrosa quadam caligine, & densissimis obvoluta tenebris inuisa latitabant, primo intuitu Tuo, Orbi conspicua fieri incipiant. Ecce Opusculum praesens, De ARTE SANCTITATIS intitulatum, nusquam antea compertum, prodit in lucem: non nisi Tuo, id est duplici lumine illustratum.

Primum quidem est, quod de Altissima Sanctitatis specula mutuatum, eidem communicas. Illic enim sacra Apostolorum CHRISTI meruisti lypsa deosculari, invictorum trophaea Martyrum recensere, innumera Confessorum certamina perlustrare: qui Artem Sanctitatis non tam verbo docuere, quam vestigiis evidentibus expressam, posteris imitandam reliquere. Promde si quid in hoc Opusculo, ad apicem Sanctitatis consequendum

dum

DEDICATORIA.

dum fortassis adhuc desiderari videatur; Tuâ
 attestante experientiâ, nusquam efficacius,
 quam ex ipso fonte omnimodæ sanctitatis &
 Exemplis puta Sanctorum, haurire licebit.

Alterum non minus illustre est, quod huic
 Opusculo lumen addidisti: sine quo utique
 in lucem, hoc videlicet in loco prodire mini-
 mè potuisset: quia te cum primis Oliva nostra
 Typographiæ veneratur Authorem, depredicat
 Fundatorem. Tu Gloriam DEI & S. Or-
 dinis Cisterciensis, nec non Matris Tuae
 Monasterij Olivensis spectans, nullis pepercisti
 sumptibus, nullis fractus laboribus, nullis
 deniq; invidorum & obtrectatorum motus ob-
 gannitionibus, captum semel opus promovere
 desisti, nec adaugere amplius (quod sepe
 posteritas, condignis encomiis celebratura
 est) desinis. Suscipe igitur primitias fru-

EPIST. DEDIC.

gum laboris Tui, quos Tibi eternum grata in
presentiarum offert Typographia Olivenfis,
suo quandoque tempore, uberiores collecturus
manipulos laudum & gratiarum: Altissimo de-
super effectum & incrementum conatibus
Tuis largiente copiosissimum. Hoc animum
voveo, & affectu apprecor candidissimo.

Olivæ 29. Sept.
Anno 1673.

Perillustris ac Reverendiss.

Dominationis Tuæ

Infinus Frater, & servus
humillimus

Fr. JOAN. AUGUSTINUS Hoffmanni/
Profess. Oliv. C. ad S. Jacob.
Præfecto Typogr.

A P P R O B A T I O
O R D I N A R I I.

Imprimatur.

N. SŁUPSKI.

E. G. A. E. V. S. V.

S. CHRYSOSTOMUS.

Indignantur homines tam parum laborare, ut virtutem possideant, cujus tamen tam utilis est possessio. Quod si scirent, improbi in hoc vitæ cursu nihil bonum nisi virtutem solam; non pecunias, non sanitatem, non potentiam, non aliud quippiam: nihilque malum in hac vita nisi improbitatem & malitiam animi; non paupertatem, non ægritudinē, non contumelias quæ horribilia esse putantur; non ita animum abjicerent: non ita de rebus humanis statuerent.

Chrysost. Orat. de provident.

SERIES

SERIES CAPITVLORVM
hujus Opusculi.

- I. Cap. Quæ sint solidæ virtutes, & quibus parentur instrumentis. pag. 1.
- II. Meditationes quæ nos humiliant sub Deo. pag. 4
- III. Brevis meditatio mortis. 7
- IV. Ultima compositio hominis cum Deo. pag. 10.
- V. Humilitas erga proximos. 13
- VI. De Fortitudine considerationes aliquæ. 18
- VII. De Novissimo die Judicij. 19
- VIII. De pœnis Inferni. 21
- IX. De Gloria Paradisi. 23
- X. Meditatio multarum utilitatum ex his, quæ foris, & intus patimur, 27
- XI. Me-

SERIES.

XI.	Meditationes pro altera fortitudinis parte, quæ est, aggredi difficilia.	38
XII.	Meditationes De Paupertate.	34
XIII.	De Castitate.	37
XIV.	De Obedientia.	42
XV.	De discreta Charitate erga Deum.	48
XVI.	De altero Charitatis actu & affectu.	58
XVII.	De discreta Charitate erga proximum.	65
XVIII.	Cur, & quare Discreta Charitas appelletur.	70
XIX.	De meditandi modo.	75
XX.	De II. Instrumento, hoc est, de petitione.	78
XXI.	Indevotionis, ac distractionis remedia.	83
XXII.	De III. Instrumento, hoc est, exercere actus virtutum.	83
XXIII.	Affectus erga Deum.	97
XXIV.	Affectus erga Proximum.	99
		XXV.

CAPIT.

- XXV. Quo ordine, & quibus temporibus prædicta tria instrumenta tractanda sint. 102
- XXVI. Conditiones Orationis. 107
- XXVII. Impedimenta Virtutum. 113
- Sententiæ & documenta S. Philippi Nerei. 124
- Orationes jaculatoriæ. 154

SOLI DEO GLORIA.

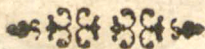
S. AMBROSIIUS.

Nulla est sine labore virtus, quia
labor processus virtutis est.

S. Ambr. lib. 2. de Cain & Abel. c. 2.

HESIODUS.

*Ad vitium facilis, vicinaq; semita cunctis
Panditur, at virtutis iter posuere remotum
Coelicola, durumq; prius, sed vertice summo
Dum fuerit, palam se offert quarentibus illud.*

DE AR-

DE ARTE SANCTITATIS

Seu

SOLIDIS VIRTUTIBUS
OPUSCULUM.

Quæ sint solidæ virtutes, & quibus
parentur instrumentis.

CAP. I.

Solidæ sunt virtutes,
quæ hominem in E-
vangelica perfectione
constabiliunt. Est au-
tem perfectio: ut no-
bis, mundoq; mortui,
DEO vivamus.

Illa autem duabus constat partibus.
Una amorem nostri, & creaturarum ab-
negat, & mortificat: Altera, ita Deum in
DEO diligit, ut unus spiritus fiat in eo.

A

Et

Et prior quidem pars abnegat, & mortificat.

1. Sui æstimationem humilitate.
2. Fortitudine, & patientiâ naturalem nostri amorem, ob quem tristitia, adversa, ardua, terribilia reformidamus.
3. Paupertate affectum terrenorum bonorum.
4. Castitate concupiscentiam carnis.
5. Obedientiâ Amorem libertatis, voluntatis, & judicij nostri.

Adhæc autem quinque, virtutes reducuntur cæteræ, quæ inordinatos alios affectus mortificant, atque abnegant.

His adde charitatem, quæ est vinculum perfectionis, & pertinet ad perfectiorem ejus partem tanquam ad summam arcem totius Christianæ justitiæ.

De his igitur sex virtutibus hic erit agendum. Harum, sicut & aliarum virtutum, tria potissimum sunt instrumenta.

1. Est Consideratio, ac Meditatio earum rerum, quæ solent, ac possunt

sunt in voluntatibus nostris ingentem singularum virtutum amorem, ac studium excitare.

2. Est suppliciter eas petere à fonte bonorum omnium: nam Meditationes aliquantulum, & remotè disponere possunt materiam, formam vero Deus introducit.

3. Est frequentia operum, quæ singulis sunt propria virtutibus, inde namq; aliquis generatur habitus.

Superest jam, ut modum tradamus apte, & utiliter tractandi hæc instrumenta ut per ea virtutes solidas consequamur.

Et ut à primo instrumento fiat initium, virtutibus singulis assignandæ erunt propriæ Meditationes, exordio sumpto ab Humilitate virtutum omnium fundamento.

**Meditationes quæ nos humiliant
sub DEO.**

Humilitas primum sub Deo, deinde sub proximis nostris nos humiliat, ac prosternit utramque partem docet S. P. Ignatius in Exercitio secundo de peccatis puncto quarto, & quidem in perfectissimo quodam gradu, ac de hoc sic loquitur.

Cognoscendum est quis sit Deus, quem ego offendi, collectis, comparatisque perfectionibus attributis DEO, ut proprijs cum oppositis nostris vitijs, atque defectibus: summam scilicet ejus potentiam, sapientiam, bonitatem, & justitiam, cum mea extrema infirmitate, ignorantia, & iniquitate conferendo.

Hæc vero comparatio, quæ totius est Humilitatis fundamētum copiosè posset dilatari, at proposito nostro satis erunt sequentes Meditationes;

Primò. Deus non ex alio est, sed ex se omnis substantiæ pelagus, quare dixit Moyse ego sum qui sum, & ego ostendam omne bonum tibi.

Homo

Homo autem ex se ipso nihil est, ex nihilo creatus, & in nihilum redit; si à Deo non sustineretur etiam in nihilū redigeretur. Insuper nihil est, quia ingratus est erga eum, per quem est quicquid est. Ideo Apostolus verè ait : *Si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.*

Secundo. Dei sapientia, Potentia, Bonitas, Charitas, Simplicitas, Justitia, Misericordia, Beatitudo, Opulētia, cœteræq; perfectiones usque adeò super nos eminent: ut quæcunque sunt à nobis bona, umbra, scoriæ, sputa, feces videantur: admista etiam imperfectionibus multis.

Nam quot in scientia nostra latent errores, & tenebræ? quantæ servitutes in libertate? quot dolores in consolationibus? quot infirmitates in fortitudine? quot miseræ in aliqua felicitatis aura? quot indigentia in opulentia? quot deformitates in pulchritudine? *O Domine, dignum ducis super hujuscemodi aperire oculos tuos?*

Tertio. Divinæ magnitudinis nullus est finis, ut postquam meditatione plura spatia confeceris, in immensum plura superfint adhuc quam emensa sint.

Ego vermiculus quantus ero si me comparo cum populo unius civitatis, aut Regni, aut Europæ, aut cum omnibus hominibus, qui sunt, fuerunt, aut futuri sunt? Vix atomus videbor comparatus cum mari, aëre, cum Cœlo, cum exercitibus Angelorum; quid cum incircumscripta substantiæ tuæ Deus immensitate? *verè substantia mea tanquam nihilum ante te?* Omnes omnium creaturarum substantiæ si essent voces, & cymbala in tuam laudem resonantia, vix ante te essent folium crepitans in vasto nemore.

Quam admirabilia sunt opera Dei!

1. Ex nihilo creare.
2. Pugno coelum concludere.
3. Terram digito sustentare.
4. Providere omnibus creaturis.
5. Justificare.

6. Damnare.
7. Glorificare.
8. Miraculis leges naturæ commutare, & alia.

At, quis nostrum cogitans potest adjicere ad staturam suam cubitum unum? ne manum quidem, aut pedem, nisi Deo movente nobiscum, movere possumus. Qualis est hic servus qui nec Domino, nec sibi quicquam ministrare potest, nisi Domini bracchio adjuvante.

Quinto. *A seculo, & usq; in seculum tu es Deus. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Et, apud te non est transmutatio, nec vicissitudinis obrumbratio.*

At, homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis: qui quasi flos egreditur, & conteritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem statu permanet.

Brevis Meditatio mortis.

CAP. III.

Quoniam DEI æternitati opponitur variabilitas vitæ nostræ, conside-

randum est. 1. Quam pudenda foeditate homo generetur, nascatur, educetur.

2. Quot vitæ calamitates, & timores. Nullus sua sorte contentus, quia quilibet stat9 est gutta mellis in absinthij gurgite.

3. Veniamus ad exitum, quid certius, quid incertius mortis horâ, & loco? totâ vita itur ad mortem, cum ejus pavore vivitur perpetuò in omni loco, in omni tempore impendet capiti nostro ensis de cœlo: imò tot enses, quot creaturæ.

Omnes quasi armatæ in ultionem Creatoris: atque ideo omnes possunt, ac subinde solent occidere hominem.

Progrediens ex utero matris tanquam ex carcere condemnationis suæ, inde enim trahit originale peccatum, ob quod damnatus est ad mortem, egreditur tanquam trahendus ad patibulum, præcedit Præco sententiam inclamans. *Statutum est hominibus semel mori.*

Ipsemet reus defert tanquam inscriptam pectori causam damnationis suæ,
circum-

circumferens mortalitatem suam tanquam testimonium sui. Circumstant creaturæ omnes tanquam carnifices parati ad primam vocem Judicis. Tonitrua, pestes, fames, terræmotus, procellæ: sunt tanquam tubæ quæ præcedunt ministros justitiæ, & mortem denuntiant. Omnes tandem pervenimus ad lectulum mortis naturale, tanquam ad patibulum suspendij.

Quot angores, quot timores, impendentium malorum? quot dolores relinquendorum bonorum? quot tunctiones conscientiæ! *O mors quam amara est memoria tua, homini habenti pacem in substantia sua?*

4. Quid de sepultura? *Putredini dixi Pater meus es tu, mater mea, & soror mea vermibus.*

Hæc sunt insignia gloriæ nostræ, ut mors pro gemmis & annulis, ut nuditas pro purpura & holoserico, terra putris pro mollibus stratis, fetores pro odora-
mentis,

mentis, tumulus angustus pro palatijs, conculcari pedibus super ambulantium pro tribunalibus, consortia mortuorum pro amicorum convivijs, esse in oblivione bonorum; pro tot applausibus & acclamationibus. *Quid superbis terra, & cinis?*

**Ultima Compositio hominis
cum DEO.**

C A P. I V.

P*rimò.* Dei voluntas, & sapientia lex est æterna, forma rectitudinis, libra justitiæ, impollutæ innocentia sanctitas.

At homo in iniquitate concipitur. Bibit sicut aquam iniquitatem. Posternitur sub omni ligno frondoso; & fronte quadam meretricis nullū scelus erubesceret si posset, aut si non timeret, aut si DEI manu non retraheretur.

Secundo. Peccando rebellat, à suo Rege subditus, ab hero mancipium, à magistro discipulus, ingratus à suo benefactore,

factore, ovis à pastore, opus ab artifice, sponsa à sponso, filius à patre. Et quia gravitas offensæ ab officij dignitate mensuratur, sicut infinitæ sunt in Deo perfectiones, ita cujusque peccati est aliquomodo infinita perversitas, nullis tormentis, quibus cruciari potest peccator expiabilis. Facile est inopi modicâ faculâ incendere palatium thesauris plenum, at quando restituet tantum incendium?

Tertio. Deus quidem in se ipso injuriæ est incapax.

At ego quantum in me fuit abstuli à Deo regnum, quia auferre illi non sum veritus titulum ultimi finis: nam hunc in carne, & sanguine posui. Sapientiam, ne mea delicta videret; Justitiam, ne punire vellet: Potentiam, ne posset. Dereliqui fontem aquæ vivæ pro vili cisternula. Inspirationes, stolam innocentia, indumenta salutis, gemmas gratiarum, monilia virtutum abjeci pro si quis por-

porcorum. Quomodo tot iniquitatis
meæ fœtores sustinere possum?

Quartò. Impinguatus, incrassatus, di-
latatus recalcitravi, pugnavi in benefa-
ctorem meum, non alijs armis, quam
ejus donis. Nam voluntas, sensus, mem-
bra, usus rerum quibus peccavi, dona
Dei sunt. *Filios enutri vi, & exaltavi, ipsi
vero spreverunt me!* & ubinam sprevi?
In ejus Regno, Castris, Domo, conspe-
ctu. *Etiã Reginam (dixit Assuerus) vult
opprimere me presente?* cur non omnia
quæ fecit Deus, vindictam de me sumunt;
aut totidem jacula non irruunt in caput
meum? Quis Dæmonum impetum ad-
huc reprimit? idem qui læsus est.

Quintò. *Ordinatione tua perseverat dies,
quoniam omnia serviunt tibi: ut quâdam
stateræ normâ dimensæ.*

Homo solus in tanto rerum ordine
chaos inducit, nec audit tot creatura-
rum voces ad obsequium Creatoris invi-
tantiũ; nec videt fulmina Divinæ justi-
tiæ,

tiæ, quæ vibrantur in scripturis etiam ad-
versus sanctos, ut Moysen, & Davidem,
ob esum vetiti pini quot miseræ in A-
dam, & in posteros? ob unum delictum
quot principes & potestates à summo
ad imum ruerunt. Cadentibus cedris
libani, quid faciet hyssopus, & myrica
deserti?

Quin etiam quoniam filius ejus pec-
cata mea suscepit expianda; Nec pro-
prio filio pepercit, sed eum tradidit in
supplicium omnium atrocissimum. *Si in
viridi ligno hæc fiunt, in arido quid fiet?*

Humilitas erga proximos.

CAP. V.

USque adeo voluit S. P. Ignatius nos
humiliari sub proximo, ut quilibet
alios omnes sibi existimaret superiores
juxta illud, *Humilitate superiores sibi invl-
cem arbitrantur. Et, Christus venit peccatores
salvos facere quorum primus ego sum. Subjecti
estote omni humane creaturæ propter DEUM.
Vade, & recumbe in novissimo loco.*

B

Hoc

Hoc pleriq; Sancti dixêre. Et verè dicere se putabant. Ad quem humilitatis gradum, duabus possumus Considerationibus adjuvari.

Consideratio Prima.

Distingue in corde tuo duo cubicula, in uno repone omne malum. ut, nihil, inhabilitates omnes, delicta & tormenta omnia, quorum hominis vita capax est. Hæc omnia tua sunt tibi.

In altero colloca quicquid substantiæ, habilitatis, virtutis, gratiæ a Deo accepisti, ac propterea non tua sunt ex te, sed Dei in te. Ad posterius cubiculum nunquam respicias, nisi quando velis in te ipso vel gratitudinem in DEI laudem, vel confidentiam contra pusillanimitatem, vel magnanimitatem in fortiter obeundis periculis, & ministerijs pro salute proximorum. De reliquo oblitus posterioris cubiculi, ac si ad te non pertineret, totum in priore defigas obtutum, idque duabus de causis.

Prima

Prima. Quia in illis requirendis bonis tam parum de tuo apposuisti, ut vix tua sint: nam si naturalia, vel gratuita sunt, in utrisque penitus plurima à Deo sunt: si in aliquibus tua etiam voluntas concurrat; quot istam Deus præparavit, & allexit illuminationibus, & flagellis? quanti constitit Christo? & tempore, quo vocatus es ad salutem, quæ potius tormenta non merebaris?

Secunda. Quia tam corruptæ naturæ es, ut de tuis bonis tantisper cogitando, ea polluas non parum, vel opinando esse majora quam sint, vel complacendo tibi, vel alios posthabendo, vel tepescendo in bono, tanquam satis multa jam paraveris, vel usurpando tibi nescio quam gravitatem, ut non facile movearis obedientiæ ductu. Hæc & alia mala caveri non possunt aliter, quam, & perpetuâ tuorum bonorum oblivione, ac si non magis tua essent, quam Indorum prælia: & perpetuâ erubescentiâ de tuis

peccatis & defectibus, dicendo cum Davide: *peccatū meum contra me est semper.*

Consideratio Secunda.

Primo. Quia & Philautia non sinit te esse bonum Judicem in causa tua, & eorum quæ videntur in proximis valor pendet ex eorum cordibus, quæ nescis: nec vides, quibus aut visitationibus visitentur à DEO, aut pœnitentijs eluant quæ peccant, aut præparationibus animi sint ad martyria, aliaque ardua, quàm tu promptiores. Et si tu in aliquo excellis, in multis potes esse deterior, & si foris videaris magis vacare Deo, quid si tua etiam indigentia major est & pluribus eges remedijs, quia pluribus morbis laboras, vel majora debita contraxisti?

Secundo. Etiam si scires tua bona alienis esse potiora, nulli tamen præferre te debes, tum quia prædestinationis ignoras exitum, & forsan ad horam nunc gaudes, alter in perpetuum: tum quia gra-

gratiora sunt Deo modica bona humili-
antis se, quam grandia tumescentium,
qui propterea facile rüere permittuntur:
tum quia si gratias tibi collatas habuis-
sent melius usi forsitan fuissent, & si tibi
minus gratiæ datum fuisset, graviora
perpetrasses quam alij: tum quia alia sunt
iudicia Dei quam hominum; nam etiam
*stellæ non sunt mundæ coram eo. Et in An-
gelis suis reperit pravitatem. Et, omnes justiti-
æ nostræ, pannus menstruata. Et, in omnibus
deficimus omnes, & in pluribus quam pu-
temus. Qui quotidiani lapsus eò magis
Deo displicent, quò majoribus donis nos
ad suam adscivit amicitiam. Nam, cui
plus datum est, plus exigetur ab eo; Et si ini-
micus meus maledixisse mihi sustinuissem
atq; tu vero unanimis &c.* Quare nihil
tutius, quam cum Apost. semper dicere
*Christus venit Peccatores salvos facere, quo-
rum primus ego sum, ut inhabitet in nobis
virtus CHRISTI. Cujus humilitati, &
exinanitioni si nostra conferatur, erit*

superbiæ quam humilitati similior.

De fortitudine Considerationes
aliquæ.

C A P. VI.

Duæ sunt fortitudinis partes, una patienter sustinere, quæ vehementer affligunt, aut pudefaciunt: Altera aggredi, & vincere ardua; ac terribilia. Nunc de singulis, ac primum de Patientia. Ad hanc vero nos excitare possunt hæ Meditationes.

Prima. Degimus in statu poenitentia: itaque ad tristitia, & dura nos paremus, & ad falsas criminationes &c. Nam si in quibusdam non deliquimus, de quibus accusamur: at alia committimus, quorum poenæ luendæ sunt. Nos assueti iniustitiæ, Deum quoque putamus oblitum justitiæ: ne oderit quæ nobis placeant. Similes infamæ mulieri, quæ post publicum adulterium redit ad virum, putatq; se tractandam sicut antea.

Secund-

Secunda. Qui timet pruinam, irruet super eum nix. Colaphum si patiamur, Deum placare possumus in hoc sæculo, quem in futuro multis vulneribus placare non licebit. Proderit igitur hic meditari novissimum diem Judicij, & poenas, Inferni: ut extremam timentes procellam, brevem nunc nebulam feramus haud gravatè.

De Novissimo Die Judicij.

C A P. VII.

Quis potest cogitare diem adventus ejus? *Dies iræ, Dies illa, tribulationis, & angustie.* Quantus tremor est futurus ad Archangeli vocem, & tubam Dei citantem ad tribunal, & reas animas retrudentem.

2. Quot prodigia de cœlo sursum, & signa de terra deorsum minabuntur interitum; stellæ de cœlo cadentes, rugitus fluctuum maris, terræ motus, cœlorum virtutes, cometæ, fulgura, & toni-

trua. Hæc erunt arma ultricia Creatoris, & luctuosa præfagia morituri patris familias, hoc est Hominiſ.

3. Quot habebimus accuſatores, & teſtes? Dæmones, quibus ſuccubuimus; Angelos quorum cuſtodiam negleximus, ſanctos ob contemptas eorum doctrinas, exempla, patrocinia: omnia deniq; quæ in mundo ſunt, quibus abuſi ſumus.

Proximos, quibus ſcandalo fuimus, ipſi conſcientiæ libri aperientur, revelante Deo illa quorum nos pudebit in conſpectu cœli, & terræ. O confuſionem! in quas nos abſcondemus cavernas?

4. Ex Judicis ore gladius egredietur bis acutus, & eò ſeverior, quò patientior. tot ſæculis arcum tetendit juſtitiaæ ſuæ, quâ feriet vehementia? tum fulminabit ex alto. *Ite maledicti in ignem &c.* Ad hanc vocem quantus fiet ejulatus, ac fragor in tota valle Joſaphat? Quo appellandum? quis advocatus? ſuarum vo-

Junta-

luntatum amatores, paternæ impatientes obedientiæ tradentur tortoribus, & inimicis, quib9 cum nunquam licebit suam implere voluntatem.

De pœnis Infernâ.

C A P. VIII.

Quale tunc erit spectaculum aspicere hinc sanctos cum gloria, & in exultatione in coelum ascendentes cū Christo, hinc reos innumerabiles subito terræ hiatu absorptos in præceps ad mundi centrum, ut loco etiam longissimè absint à regno Dei, à cuius præceptis voluntate etiam recesserunt longissimè.

2. O teterrimam gehennæ, voraginem in qua cruciabuntur oculi aspectu Demonum & tenebrarum objectu.

Aures contumelijs, insultationibus blasphemijs, ululatus desperantium, & miserorum.

Odoratus foetoribus, quoniam in Infernum ut in mundi cloacam, & sentinam confluent omnia foetida. Gu-

Gustus felle, & absinthio.

Tactus per omnia omnibus morborum, dolorumque generibus, quæ experiuntur in hoc sæculo homines, & maioribus. Nam sicut de Beatis in bonum, ita de Damnatis in malum valet illud: *Nec oculus vidit, nec auris audivit. &c.*

3. Quid flammaram clibanus, in quo sicut in mari pisces miseri natabunt? Ignis ille non ut naturæ sed ut DEI instrumentum comburet tanto vehementius, quanto robustiori manu ensis ille vibrabitur: sed plus torquebit vermis conscientiæ, & atrox afflictio spiritûs, cum sua se culpâ, & negligentia videbunt demersos in hanc malorum omnium colluviem quam labore modico fugere potuissent, & privatos à summo bono, ad quod totus naturæ impetus tendit.

4. Super omnia torquebuntur æternitate poenarum, quia postquam mille, & mille annis lugebunt, tantundem lugendum illis superest, quantum antea:

nulla

nulla spes, nihil solatij doloribus admiscebitur, succendetur ignis lignis nostrorum peccatorum conflatus iræ Omnipotentis Dei, quæ nunquam deficiet. *O Domine hic ure, hic seca, ut in æternum parcas,* da ut nunc libenter patiar ad horam extremum digiti in aqua frigida, quam æternæ fornacis incendia.

De Gloria Paradisi.

CAP. IX.

FOS qui persecutiones patiuntur Dominus consolatur his verbis: *Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in celis verè copiosa, quoniam non sunt condignæ passiones hujus sæculi ad futuram gloriam.* Ad consolationem itaque eorum qui tribulantur, & amaro sunt animo proderit sequentia meditari de futuræ Beatitudinis præmio.

I. Quàm felix erit resurrectionis dies cum mortale corpus ex vermibus & putredine resurget ad statum à morte & passio-

passionibus exemptum? ex infirmitate,
& languore ad infatigabilem agilitatem,
quia nullo obice volabit statim quo vo-
let: ex opacitate tenebrosa ad claritatem
solis æmulam, ac pulchritudinem cœlo,
& stellis formosiorum? ex perpetua pu-
gna cum spiritu ad perpetuam cum eo
pacem.

2. Quæ voluptatis exuberantia per
singulos sensus?

Oculi fruuntur omni pulchritudinum
varietate, quæ in corporibus esse solet,
& potest ex varietate colorum, motuum
& figurarum.

Auribus insonabit omnis harmonia
sive instrumentorum sive vocum. Odo-
ratus hauriet omnium aromatum, flo-
rum, unguentorum fragrantiam.

In gustus sensum *stillabunt montes dul-
cedinem, & colles fluent lac, & mel.*

Tactus undique perfundetur Empe-
rei cœli tactu suavissimo & perpetua
roris temperie inter rosas, & lilia; concu-
piscencia

piscentia non appetet nisi fructus decoris, & honestatis, & quod appetet obtinebit. Irascibilis nihil arduum, nihil incerti casus timebit, quoniam secura ad æternitatis umbram accubabunt confortia Beatorum.

Quantum intellectus clarescet lumine gloriæ, cujus comparatione caligo est scientia nostra, tot comparata laboribus; tot admixta erroribus; in momento tunc patefcent arcana naturæ & gratiæ, & intuebuntur Beati cumulum bonorum omnium, & pulchritudinem in clarissimo speculo, videntes quomodo ab uno fonte, creaturæ omnes procedant, ac pendeant ut à sole radij: Quomodo à Patre filius generetur. Et ab utroque Spiritus Sanctus procedat; Quis amor & complexus Divinarum Personarum in admiranda illa unitate. Cessabunt tunc providentiæ nostræ incerta consilia, & certiori aliâ navigatoriâ pixide cursus nostrarum actionum dirigetur.

4. In voluntate quanta inundabit alacritas, & extasis amoris ad infiniti boni præsentiam, & sanctorum inter se, & cum Deo amicitia, quæ quidem longè erit ab omni miseria, quam nunc in amicitijs experimur.

Quantus voluptatis, & fruitionis torrens, nullâ admixtus amaritudine, vel anxie sollicitudinis, vel indignæ sæditatis, quanta tunc erit libertatis perfectio? Quando non amplius: vitijs quibus nunc agimur seruiemus!

Quantus honor, & laus erit in splendoribus sanctorum? Et ex ore Dei cujus nec fallax, nec instabile iudicium? Quid solatij ex recordatione præteritorum laborum, & periculorum? Quæ tranquillitas in Regno pacis longe à tumultibus, & deordinationibus, super quas in hac lacrymarum valle gemimus? Quod imperium, & dominatus in omnes creaturas? Anima namque sponsa Regis sæculorum: erit Regina de Thalamo Regis.

Quæ

Quæ plenitudo, & satietas non emendicantium guttulas aquarum pendentes ex varijs creaturis; sed exultantium in ipso fonte in quo uno erit cumulus omnium concupiscibilium, & quies omnium desideriorum? Quis igitur non libenter portabit pondus diei & æstûs pro tanta mercede? *Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat, ut ascendam ad populum accinctum nostrum!*

**Meditatio multarum utilitatum
ex his, quæ foris, & intus
patimur.**

C A P. X.

FOris quæ patimur modica sunt, umbra potius passionum. Itaquæ patientiæ nostræ laus præcipua quædam est in interioris hominis mortificatione, in pugnando cum voluntate, & iudicijs nostris, in perplexitatibus, repugnantijs, quæ turbant animi pacem, quam adeo sitimus: & aliquando potius ex amore
C 2 nostri,

nostri, quam Dei, in istis nos confolemur quia *virtus in infirmitate perficitur*; unde Christus ita voluit subire agoniam timoris, tristitiæ, tædij, ut tandem clamaverit *Deus meus, ut quid dereliquisti me*. Igitur omnia quæ foris, & intus patimur, sive à Deo, sive ab homine fortiter ferenda sunt, etiam si nulla fuissent peccata nostra, nullæ poenæ peccatis debitæ, nulla futuri sæculi præmia. Ferenda itaque libenter sunt duabus de causis est perfectio virtutis nostræ; siquidem non tam persecutiones, & amaritudines exterius, quàm miseriæ & deordinationes interius, sunt quædam frena, ne pinguis equus recalcitret. *Bonum mihi quia humiliasti me. &c.* Est etiam humilitatio cinis conservans ignem. Speculum quoddam, in quo clarè videmus infirmitatem nostram. Et quidem corrueremus ex nobis, nisi juvaremur à Deo. Et quæ mereremur si Deus cum servis suis intraret in iudicium? Sunt
 picturæ

picturæ nostrarum foeditatum; ut inde
 concipiamus odium, & nauseam nostræ
 & humanæ vitæ; sicut infans ab lactari
 solet felle; Sunt pignora honorificentæ
 nostræ, quoniam eò gloriosior trium-
 phus, quo conflictus amarior. Strenuos
 enim Deus diligit, non ignavos milites;
 virtus in arduis versatur; non in quiete,
 sed in procellis enitescit.

2. Causa est charitas Dei, quâ urgente
 clamat Apostolus. *Quis nos separabit à
 charitate Dei &c. An gladius &c.* Sanctis
 enim certò constitutum erat, quæcunque
 foris, aut intùs accidebant; ex Dei pro-
 videntia, ac voluntate descendere, &
 quoniam charitas non quæ sua sunt, sed
 quæ Dei sunt quærit; de manu Dei omnia
 suscipientes clamabant; *Sicut Domino pla-
 cuit, ita factum est, sit nomen Domini bene-
 dictum.* Serviri sibi vult tantus Rex ab
 Angelis in fortitudine, ab hominibus in
 infirmitate, nec minùs gratum est ali-
 quando obsequium, ac munus inopis, &
 luxati,

luxati, quàm divitis, & fortis. Gloriosius Deo est si ei non suo, sed nostro sumptu serviamus, non in lætitia, sed in sorde & pulvere, quamvis enim sine ejus gratia hæc pati non possumus, ea tamen ita temperat, ut non omnem auferat difficultatem; vult ut diligamus ipsum propter ipsum, non ejus dona, aut propter dona. Hæc enim ultissima est perfectio, ad quã vult à nobis ascendi, & dona ab ipso data esse agnosci, & non ut propria à nobis possideri; Ideò per aliquam sui subtractionem, fidem, & charitatem nostram probat, sicut aurum in fornace; Tandem cum omnia propter se ipsum creaverit, in tribulationibus nostris amplio- rem habet materiam gloriæ suæ; manifestando tum majestatem suam; ad reverentiam enim magis properat Animus noster fulmine tribulationis, quàm tranquillitatis illecebrâ motus. Tum, Bonitatem, plus enim se communicat, quò plus egemus, & poscimus in adversis, quàm in prospere;

ris; tum fidelem amorem, qui amicos, quamvis ad ima demersos, nunquam deserit sperantes in eum; Imò eos adversis terrendo, ad se tanquam ad Asylum facit confugere, quo intimiori cum eo jungantur amicitia.

Meditationes pro altera fortitudinis parte, quæ est aggredi difficilia.

C A P. X I.

Cum Sancti pro amore Dei ardua aggrediuntur: recte nôrunt non defuturas contradictiones varias, arte, & consuetudine, & invidiâ Dæmonum opponendas; sed ad eas vincendas fortiter armantur: duobus potissimum instrumentis.

1. Est, plena diffidentia propriarum virium, cum verè dixerit Dominus. *Sine me nihil potestis facere.* Dummodò sic nobis diffidamus, ut tamen quæ præstare possumus non ommittamus. Possemus

tamen tùm oculatiùs examinare an in nobis aliquid Deo displiceat, propter quod istam nobis immiserit tempestatem; ut Jonæ fuginti &c. Tum humiliùs implorare consilia aliorum, quibus aut neglectis, aut perfunctoriè auditis, frustra à solo Deo, quem superbi tentant, pendere volunt; sive subditi, sive Prælati sint.

2. Est, Scutum, fidei, & orationis cum plena in DEUM, cujus negocium & causam agunt, fiducia, ad quam exditandam sequentia meditari proderit,

1. Dei bonitati proprium esse sua communicare, ac ideo omnibus dat affluenter, & non improperat.

2. Amor infinitus Dei erga nos, superat amorem Pastoris in oves, Nutricis in infantem, Sponsi in Sponsam, Matris in filium. Quantâ isti sedulitate vigilant pro suis, & tamen. Nunquid Mater oblivisci potest infantis uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliviscar tui.

3. Ut

3. Ut provideat nobis Deus movetur ex amore essentia suæ, cujus homo imago est, & organum laudis Divinæ; Si ad finem tam altum vitæ æternæ nos destinavit, an non dabit baculum, & peregrinantibus, & arma militibus suis?

4. Non rogatus creavit mundum pro homine, nec inimicis denegat solem, & pluviam, an minora rogantibus negabit, & amicis?

5. Ecce hortatur ad petendum, & non petentes objurgat? si dare noluiſſet, nunquid hoc faceret? Imò super alia laudis sacrificia diligit illud *Invoca me in die tribulationis*, Exaudiam te, & honorificabis me?

6. Qui proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum: quomodo non & cum illo omnia nobis donavit? &c.

Huc intercessio Matris Domini, & omnium sanctorum pertinet quorum charitas consummata cum sit, quid pro gloria Dei, & salute nostra non præstaret?

7. Tan-

7. Tandem Sancti Patres docent quicquid in fide petitur, & humiliter in petendo perseveratur, obtineri ipsum: vel si id non expediat, aliud æquale, seu melius, non enim frustra Dominus ait: *Omnis qui petit accipit, qui querit invenit & pulsanti aperietur..*

Meditationes de Paupertate.

C A P. XII.

AD ferenda Paupertatis incommoda iisdem moveri possumus, quibus ad patientiam. Adjuvant tamen ista.

1. Quia Paupertas est humilitatis custos, quis enim vilibus superbit in pannis?
2. Avocat affectum à cura terrenorum quibus oportet inhiare eos, qui volunt lautè vivere.
3. Est pabulum Divinæ consolationis, delicata enim est, nec datur admittentibus consolationem alienam.
4. Sustentat libertatem spiritus in ministerijs nostris, ut proximis dicere possi-

possimus. *Non quarimus vestra, sed vos.* spes enim obtinendi quicquam ab alijs, Prælati præsertim, & Principibus, est linguæ vinculum, ne veritas odium pariat.

5. Exercet fidem in DEUM, cujus datura speratur providentiâ *semen seminanti, & panem ad manducandum pauperibus suis. Tibi enim derelictus est pauper, orphano tu eris adjutor.*

6. Expedit etiam si quos ad conservandum suæ vocationis spiritum amor, & timor Dei non extimulat, extimulet paupertas eleemosynis sustentanda divitum, quos nisi ædificet nomen bonum, & observantiæ rigor: Paupertatem profitentes non habituri sunt unde vivant.

7. Quia paupertas simillima est imitatio Christi, qui paupertatis præteritum & splendorem conservare voluit, vitæ mendicitate, crucis ignominiâ, & nuditate, in eo loco in quo vidimus DEUM mendicantem. Qui vult esse pauper non
alium

alium quàm JESUM sequi debet, egenus egenum, mendicus mendicum, & si quid commodi necessitas exigit ingemiscendum non inhiandum est, & ob oculos semper habendum. *Curam carnũ ne feceritis in desiderijs* à quibus pauci sciunt se temperare & cum damno sanitatis, cui cùm quotidiana pharmaca vix medentur parsimonia inederetur. At velle spiritualement esse & suis commoditatibus non carere, non magis cohærent, quàm lutum & ferrũ in statua Nabuchodonosor. Et ad veras, solidasque virtutes aspirare, nec incommodi quidquam velle pati, est aquam cribro haurire. Sapientia enim est liliũ inter spinas, nec habitat in terra molliter viventium. Verè humilis considerat, se potiùs esse indignum pane quo vescitur, & erubescit si statum Paupertatis profiteatur vivere commodius plerisque divitibus; familiã, & ære alieno oppressis; gratiasque agit Deo, de cujus manibus agnoscit elemosynas

synas piorum hominum pro cuius amore optandum esset ut iterum antiquæ Christianorum mortificationes resumerentur. Quia mirificè humilitatis alunt spiritum ac fervorem contemptus sui.

De Castitate.

C A P. X I V.

ENitendo (inquit P. Ignatius) Angelicam puritatem imitari, & mentis, & corporis nostri munditiâ. Castitas debet sex vari.

Quis altior gradus cogitari potuit?

Primò.

Angelis est propria castitas per naturam quia carent corporibus, eandem decet per gratiam ita splendescere, in castitate professis ac si incorporales essent, idque ob varias occasiones quibus patet vita nostra, cū præsertim Christiani statûs labores non possent ab eo sustineri, quem hæc voluptas enervat. Requirit enim vita Christi imitatrix quasi Angelos po-

D

tentes

tentes virtute ad audiendam vocem sermonum Dei per Superiores.

Secundò.

Angelos oportet impollutos esse qui Cives sunt civitatis, in quam nihil coinquinatum intrabit. Neque ille Civis Sanctorum ac domesticus Dei esse potest, qui impurè vivit.

Tertio.

Quoniam *incorruptio proximum facit esse Deo*: in ea decet Angelos excellere qui vident faciem Dei, & nocte & die clamant *SANCTUS SANCTUS SANCTUS &c.* Imitatores Christi & vivunt in domo Dei, quæ est Ecclesia, & ea quæ Dei sunt attingunt perpetuò in sacrificijs, in Sacramentis, in verbo Dei, & alijs Ecclesiæ precibus. Nihil verò est sanctitati contrarium magis, quam foeditas carnis.

Quarto.

Nec tuto committeretur Angelis hominum custodia, nisi essent mundo corde. Neque illi qui curam aliorum præcipuè

puè habent: essent idonei ad animarum zelum si quid maculæ ponerent in decore suo. Quomodo enim proximi se nostris crederent? Propterea Dei filius cum vellet inter homines agere, ut illis exempla, & monita daret salutis; non solum in se, in Matre, & in Discipulo cui Matrem commēdavit, voluit virginitatis decus illibatum: sed in hoc genere ne suspectus quidem esse voluit, cum aliorum criminum sustinuerit calumniam.

Quintò.

Angelos autem in eo superare possumus, si in Babilonis fornace positi non ardemus, quia in carne vivimus præter carnem, flantibus præsertim tentationum ventis: qui nullum terrere debent, cum nihil derogent sanctitati, sed eam purificent, ut cinere, sapone, nitro, vasa terguntur.

Pro Tentationibus istis præstò sunt hæc remedia.

Primo.

Considerare quanta sordium colluvies sub modicæ cutis fucō delitescat. Quanta contra sit puritas Angeli custodis, lucis è cælo demissæ & Dei in cuius agimus præsentia. Ita ut humanæ carnis sive vivæ sive mortuæ foeditas, perpetuam nauseam atque horrorem, & candor lucis æternæ intimæ puritatis amorem ingeneret.

Secundo.

Fugere occasiones per sensuum custodiam. *Quia Mors intrat per fenestras.*

Tertio.

Subtrahere materiam flammarum, hoc est nimiam corporis curam, in commodis, sunt enim illa oleum Clibani.

Quarto.

Occupatum semper esse, quia otium malorum sentina est.

Quinto.

A perire sua vulnera spiritualibus Patribus, hæc enim humiliatio confundit

Demo-

Demonem. Præterea alicujus se commendare precibus.

Sexto.

Humiliter de se sentire, magnificè de alijs, frequenter enim Deus talem tentationem aut lapsum in arrogantia nostræ confusionem permittit.

Septimo.

Cùm irruerit tentatio nihil morandum est, sed cum parvus est adhuc hostis elidatur, aut etiã clametur ad Deum. Agnosco Domine foeditatem meam, quid enim aliud expectari debet è sterquilinio. Domine vim patior. Convertere etiam ad Angelum tuum custodem, ad aliquem Sanctorum, præsertim ad Virginem cui nostræ castitatis custodia commendari debet.

Octavo.

Si crescit adhuc tentatio, dolor tibi excitandus est tunctionibus, pugnis, aliquando progrediendum ad disciplinam,

quandoquidem non liceat nives seu vepres Sanctorum ingredi.

De Obedientia.

CAP. XIV.

Superfluum est aliquid de obedientia scribere. Examini enim constitutionum atque SS. Patrum, ubi de hac tractant lectio sufficit; crebro & relecta attentè S. P. Ignatij Epistola de obedientia. Ut tamen ab incæpto more non desistamus, non abs re erit paucas meditationes de ipsa proponere obedientiam, quam cœcam appellant, in hac enim apex hujus virtutis consistit.

Primò.

Sciendum obedientiam cœcam non dici, quod in omnibus etiã peccatis obediendum sit, in ijs enim tantùm parendum in quibus non apparet esse peccatum; sed nec ita cœcam oportet esse, ut non liceat mihi quas video difficultates Superiori proponere: id enim tantùm
abest

abest ut fieri prohibeatur, quin potius contrarium faciens minus prudenter ageret, sed ut hoc facto Superioris postea acquiescam arbitrio, id requiritur.

Est itaque obedientia cœca in eo, ne scilicet curiosè examinetur, cur hoc, aut illud jubeatur, nec respiciatur ad præcepti difficultates, nec ad jubentis qualitates, non enim homini, sed in homine Deo obeditur, qui & sapienter examinat, quæ nobis imperari permittit, & in arduis subleuat obedientem, & tandem dignus est cui obediatur, etsi indignus ejus minister sit.

Secundò.

Hoc Obedientiæ genus novum non est, sed consentaneum tum Regulis omnium fere Ordinũ, aut Monachorum Ægypti. SS. Benedicti, Hyeronimi, Bernardi, Francisci & aliorum: tum miraculis quibusdam in vita SS. Patrum recensitis, quibus illam Deus illustrasse scribitur, tum Scripturis Sacris, in quibus etiã ha-

betur obediendum esse Prælati sicut Deo. *Qui vos audit me audit.* Constat & Deum ipsum exegisse ut sibi simpliciter obediretur, ut apparet in Abraham & alijs.

Tertio.

Qui non est cœcus obediens, sed curiosus eorum quæ jubentur examinatur & Judex; magno se exponit periculo, ne fiat sui Judicis Judex, aut non damnet temerè quod non intelligit cœco sui amore deceptus, ac ne prudentia carnis retardet promptitudinem voluntatis & operis, aut ne tanquam intractabilis derelinquatur sibi, forasvè mittatur?

Quarto.

Hoc verò concernit eum qui vovit Obedientiam, ut attēdat, ne dum Sapiēs sibi maxime videtur: tunc potissimū fiat insipiens. Non enim ignorat, se jam non amplius esse in illo statu, in quo se, sua regere possit sapientia, etiam si aliquando non male possit: ad alienam
nam

nam enim se regulam obligavit, à qua si suum discrepat iudicium, sibi obliquum est, quamvis alioquin possit esse rectum.

Quinto.

Cœcus obediens Deo integrum offert holocaustum ex voluntate & intellectu, per quod duplicat meriti materiam, nec obedit Superiori quia sibi placet, sed quia placet Deo. Nam si, quia sibi placet quam mercedem haberet? Is est qui vere cœcus est sibi, & totus Deo vivit, quia se totum Divinæ providentiæ voluntatique commisit. Et quamvis quæ jubentur à melioribus impedire possint, compensatur tamen merito, non modo obedientiæ sed omnium virtutum; nempe fidei, quia Divinæ se credit providentiæ: humilitatis, quia pluri æstimat alienum quam suum iudicium; fortitudinis quia arduum est abnegare se ipsum, & sic de alijs.

Sexto.

Quæcunque difficilia, vilia, ignominiosa jubentur, alacriter subeunda sunt
 exem-

exemplo Christi, cujus obedientia fuit ineffabilis. Jussus est humiliter nasci, natus in Instabulo. Jussus est, vitam pauperem agere, mendicavit. Jussus est utilia docere omisis subtilitatibus disputationum, totus fuit in parabolis, rebusque simplicibus. Jussus est præbere se patientiæ exemplar, sicut ovis aut agnus obmutuit. Jussus est filius mori pro redimendo mancipio: Per quot Passionis tristitias, tædia tribunalia, alapas, irrisiones, flagella, spinas, ignominias mortuus est in patibulo? Cur ergo homunculus audeo me, cū quid difficile & abjectum præcipitur excusare? Duo sunt mihi Patres: Unus obedientia, alter inobedientia quanta ex isto mala, tanta ex illo bona: videam tandem utrius vellem esse filius.

Septimo.

Quæ consolatio, & pax major quam obedientis? scit se Deo servire non sibi, non ipse sui redditurus rationē sed Præ-latus, si occurrant difficultates tutus ac
fidens.

fidens occurrit ad eum qui in Superiore jubet, neque deserit: & quia libenter ipse subjacet suo Superiori, efficit etiam Deus ut ejus membra, & caro, & concupiscentia Spiritui subjaceant.

Contra verò quanta est desolatio, & inquietudo inobedientis? Scit deviare se ab eo quod Deus à se exigit: In difficultatibus æstuat. Nam qua fronte juvari, aut audiri vult ab eo, quem ipse non audit? Torquetur intus, quia non probat quæ jubentur, & tamen ea facere cogitur invitus. Judicat, murmurat, scandalizatur, in gehenna vivit, & ad eam trahit alios, obturbat Superiores, nescientes quomodo illi satisfaciant, & sæpe murmurationum, aut quærelarum metu coguntur mutare, aut dissimulare quæ non oportet, ita ut regimen confundatur. Quot in uno crimine sunt crimina? lapis unus cui male convenit cum aliis, totam domum inclinat ad casum.

De

De discretâ Charitate erga Deum.

CAPUT XV.

Discreta charitas erga DEum duos distinguit actus charitatis, unum præcipuum, & proprium veræ charitatis, qui est suam voluntatem cum Divina voluntate, præceptisq; conformare juxta illa. *ut cognoscat mundus quia diligo Patrem sic facio.*

Plenitudo legis est dilectio.

Si quis diligit me, sermonem meum servabit.

Amicorum tandem est idem velle, & idem nolle. Perfecta autem charitas diligit Deum ex toto corde, non modo nihil habendo in suo corde contrarium divinis præceptis, sed neque consilijs, inspirationibus, permissionibus: quoniam propter amorem divinæ bonitatis, se velut jumentum tradit Divinæ voluntati, ab ea movendum ad omnia, quæ ad ejus gloriam & obsequium pertinent, quæcunque sibi accidunt agnoscendo esse de
manu

manu Dei, & quia sunt à Deo eis immobiliter acquiescit, quantumvis repugnante naturâ.

Ad istum gradû nos invitat S.P. Ignatius cùm in omnibus semper clamat respiciendam majorem Dei gloriam, & tanquam corpus mortuum esse nos debere, ut à Divina providentia quocunque velit moveatur, & eò intentionem dirigendam esse, ut in omnibus Deo placeamus, propter ejus bonitatem, charitatem, & beneficia potissimû, potius quàm propter pœnas, aut præmia; quibus verbis significat, posse quidem & debere nos quando expedit adjuvari consideratione pœnarum aut præmiorum. Nam hoc etiam Sancti Spectâsse leguntur in scripturis, sed multò perfectiùs esse, velle placere Deo in omnibus propter ejus bonitatem, omni pœnarum seu præmiorû curâ relictâ. Uterq; sanè modus charitatis est vel placere velle Deo propter ipsum solum, vel propter ipsum principaliter

paliter; secundario propter retributionem, quamvis prior modus sit perfectior, quem ut exponit Chrysoſt. exercuit Apoſtolus cum dixit. *Optabam anathema eſſe pro fratribus meis.*

Ad hanc perfectam charitatem, quæ totum hominem divinæ gloriæ & voluntati conſecrat propter ipſum, ſtudioſis virtutum enitendum eſt, & juvari poterunt hiſ meditationibus.

Primo.

Cum Deus ſit totum eſſe, & omnis ſubſtantię plenitudo, creatura autem ſit quædam participatio, & ſcintilla Divinæ perfectionis, non minus jure naturæ eſſe tenetur creatura tota Dei, quam pars quælibet ſit tota ſui totius, ut naturaliter ſe offerat ad ſui abſciſſionem pro bono totius. Tanto id verius, quod creatura Deo collata non modo ſit velut portiuncula quædam, ſed viliffima, vilior pedibus, unguibus, capillis, ſputis, ſudoribus. Huc accedit quod naturæ ordine res imperfectiores

fectiores sunt gratiâ perfectiorum : ut elementa propter plantas, plantæ propter animalia; hæc propter hominem. Quot modis in usum nostrum nos lacerramus, & discerpimus plantas & animalia? Quis justè quæri posset, si Deus ita nobiscum agere statuisset?

Secundo.

Ingratitudo in benefactorem, quâ nihil odiosius, evitari non potest secundum Philosophos morales, nisi illi plus reddatur, quam acceptum sit. Plus inquam, quia quod ille dedit, prius dedit: quæ præventio compensari non potest, nisi cum fœnore reddatur acceptum. Si homo se totum impenderet in honorem Dei, tantum acceptum redderet ad æqualitatem: & quantum sibi reservat, nec in Deum solum, aut præcipuè refert, tantum subtrahit de debito: præterquam quod etiamsi reddat se totum, quid reddit pro præventionem? Quid pro donantis majestate? quæ quò altior, mi-

nima dona etiam magna sunt præsertim collata tam contemptibilibus personis. Quid pro æterno, & infinito amoris affectu quo donatur? qui affectus quò vehementior, eò magis amplificat doni dignitatem. Quid tandem, quod non modo homini hominem donavit, sed & omnia subjecit sub pedibus ejus? nihil est in cælo, & in terra, quod non aliquo modo propter nos sit. & cæli immensitas, & Angelorum multitudo: quia si non aliunde; hinc assurgimus ad notitiam & magnitudinis Dei admirationem, & inde etiam sumus habituri consortium in cælo foelicius. Adde & particularia singulorum beneficia propter quæ multis rationibus Deo toti debemur.

Tertio.

Ut mercenarij à Deo in vineam conducimur ob necessitatem non conducentis, sed mercenariorum ita inopum, ut aliunde non habeant unde vivant: & sunt mercenarij qui alendi sunt magno sumptu,

sumptu, nempe ministerio omnium creaturarum ut plus oneri sint, quam commo-
modo, quia satis superque haberent si
sibi de necessitatibus provideretur: de
reliquo aliud nihil cogitari deberet, quam
laborare pro conductore, & modo quem
ipse perscribit. Quanto id justius est, cum
qui conducit ille mercedem promittat,
& ita amplam, qua nulla major cogitari
potest ego (inquit) ero merces tua magna
nimis?

Quarto.

Non modo mercenarij sumus, sed
mera Dei mancipia jure creationis; quic-
quid enim artifex facit, aut agricola
plantat, suum est jure naturæ, & de eo
potest disponere quicquid velit. Non
minùs ergo pleno jure dominij, de no-
stris corporibus, animis, judicijs, volun-
tatibus disponere potest, quam de nostris
gregibus, oleribus &c. Et posset nobis
nihil velle retribuere, nisi quia ex miseri-
cordia legem instituit, ut quæcunque nos

ex ejus gratia facimus propter ipsum,
justa merita sint æternæ vitæ.

Quinto.

Neque modo servi sumus, sed etiam
instrumenta ad nullum opus habilia, nisi
à brachio Dei moveamur. An securis, an
calamus quicquam sui gratiâ faciunt?
quicquid sunt propter artificem sunt
ut S. Th. docet.

Sexto.

Sumus adhuc Dei rebelles ex culpa.
At rebelles à Rege si capiantur, est in
potestate Regis eos damnare, vel ad
mortem, vel ad quascunque velit hujus
vitæ poenas. Quanto nequior in Deum
nostrum rebellio? & quoties iterata post
reconciliationem? quoties æternitas
poenæ in temporariâ commutata? Quan-
tus est humuncio etiam si totus, & totus
impendatur, & super-impendatur Deo
pro tot rebellionibus, & reconciliatio-
nibus? imò ne pro una quidem, quando
juxta aliquos Doctores, tantum mali
pecca-

peccatum est, quantum boni Deus est, & sicut omnia bona creata à Divino bono infinitè deficiunt, ita omnia poenarum mala, quæ cogitari possunt, minora sunt malo culpæ.

Septimo.

Nec solùm reconciliavit sibi nos Deus misericorditer, sed etiam salvo rigore justitiæ per sanguinem filij sui. At, quando dedit nobis filium Redemptorem? quando omnes digni erant gehennâ. Deditne rogantibus? imo & idola adorantibus, & paucis verum Deum scientibus. Dedit ne libentur accepturis quod dabatur? imò egrè ferentibus donum istud, quare Judæi dixerunt. *Hic est hæres, venite occidamus eum.* Gentium autem Principes & exercitus hoc nomen ut signum cui contradicerēt in orbem terrarum introducere voluerunt. Dedit ne futuris gratis? ingratisissimis. Nam multi nec recepêre, multi retrorsum abierunt, ut Apostatæ & hæretici. Ex ijs qui

permanent in fide, plerique omnes illum iterum atque iterum malefactis crucifigunt. O ineffabilem vim charitatis. *verè aquæ multæ eam extinguere non poterunt*, verè ait Apostolus: *Propter nimiam charitatem suam &c.* at, quid, pro quo, datum? Unigenitus, innocens, pro turpi mancipio. Hoc est plus, quam si quicquid speciosè splendet in toto cælo daretur pro modico luto; quantus sumptus pro tantillo lucro? at quot modis datur? In socium, in amicum, in Redemptorem, in sacrificium, in pretium, in cibum & potum, in Doctorem, in Pastorem, in Patrem, in Sponsum, in cohæredem, & fratrem. Et quæ alia dona cum hoc dono? Balnea sacramentorum *in ablutionem peccatoris & menstruata*, oracula Prophetarum *tanquam lucernæ in tenebris sæculi*; gemmæ gratiarum & virtutum; adminicula tot spiritualium auxiliorum in singulas horas. Trophea Sanctorum Martyrum: vigiliæ tot Patrum Ecclesiæ: exem-

exempla, & patrocina tot Sanctorum;
tot status perfectæ vitæ, tot spiritus con-
solationes velut æternæ vitæ stillicidia.
O quis tam impudens, & ferreus, non
videat obrui se tot inundationibus bene-
ficiorum! O quot, & quantis titulis se
quisque totum debet Deo, ut merito
dicat. *Diliges Dominum Deum tuum ex
toto corde tuo, ex tota omnia tua, ex omnibus
viribus tuis.* Si læpius, & sæpius possem
esse totus; & si ego solus possem esse
cælum, terra, Angelus, sive omnes An-
geli, & omnes homines, & hoc modo
totum me traderem in minutissimas
partes pro Deo, nondum toti satisfacere
charitati. Quare in hoc parvo corde,
quod habeo, nihil debet habere locum,
nisi Deus, & reliqua propter Deum, &
in Deo: & me ipsum amare deberem,
non propter me, sed quia sum res Dei.
Et si quid mihi volo, non alia de causa id
velle deberem, nisi quia per hoc aptior
sum pro Dei gloria, & servitio promo-
vendo,

vendo, & implenda Dei voluntate in omnibus, & per omnia, ut jam non vivam ego, sed vivat in me Christus.

De altero caritatis actu, & affectu.

CAP. XVI.

ALter caritatis actus, vel affectus, est quidam amor tener, & dulcis affectus in Deum fervidus & consolatorius, suavissimus, qui ex Spiritu redundat in sensum. Hic affectus non est inseparabilis à charitate, nam aliunde etiam posset proficisci, neque hinc meritum, & sanctitas æstimanda est, nam in peccatoribus aliquando reperitur, imò & imperfectis frequenter datur, & copiosius, ut adhuc lactantibus in via Dei.

Verum quoniam cor humanum manere non potest omnis consolationis expertus, ut à fallacibus & immundis hujus sæculi bonis animus avocetur in Deum, & in invisibilia bona futuri sæculi erigatur: valde utile est hunc affectum
etiam

etiam in nobis. Quantum in nobis est, excitare: Excitatur autē his Meditationibus.

Primò.

Quoniam naturaliter rapimur in amorem lucis, & pulchritudinis: quicquid in corporibus, aut spiritibus sive secundum naturam, sive secundum gratiam pulchrum est, in Deo relucet infinite pulchrius; ut ejus pulchritudo, quemvis intellectualem spiritū in extasim rapiat, satiet, ac beatificet in aspectu suo. Regem videbunt in decore suo;

Secundò.

Placet naturaliter, & amatur Vitæ innocentia, candor niveus, decor innocentiae, sanctitatis odor, justitiae rectitudo, adde etiam sagacitas in agendo, unde secundum Platonem. si virtus videretur, ingentes sui amores excitaret, atq; hæc quidem feces, & scorix sunt: aurum purissimum in Deo tantum est.

Tertiò.

Quoniam admiramur & amamus natura-

tura-

turaliter Regem aliquem opibus potentem, invictum in armis, aggredientem ardua, multis imperitantem populis, jubentem quæ velit. Quid hæc umbra imperij, & potentia; si comparetur cum Dei brachio? quibus non imperat, quem tremunt cœli columnæ? cujus est opulentia, qui est infinitus bonorum thesaurus? quæ ardua non agit, in miraculis, in sacramentis, in naturæ operibus? *ipse dixit, & facta sunt: ipse mandavit, & creata sunt.* Virtus bellica, & ejus trophæa quid aliud sunt, quàm divinæ fortitudinis scintillæ quædam? unde *Dominus* dicitur *Exercituum, & Angeli sunt Castra Dei.*

Quartò.

Quam naturaliter amabilis est sapientia & veritas? Arcana quæ latent alios penetrare, quàm admirabile? consilia, & responsa prudentum quam grata sunt in dubijs? Quid hæc faculæ ad claritatem solis æterni? in eo latent arcana providentiæ tuæ quæ hic nescimus, & obstupescimus.

percipimus. In eo numerus prædestinatorum & rationes eorum: Judicium nunquam fallax; Speculum in quo se ipsum, & omnia contuetur: fons Sapientiæ: Schola Prophetarum, liber vitæ.

Quintò.

Amamus naturaliter & eos, qui facile amant, & se largè, suaque communicant, & misericordiæ viscera in egenos extendunt, & clementer ignoscunt ijs de quibus ulcisci possent, & sollicitè provident ne quid suis deficiat. At quis amantior Deo? qui totus charitas est, nec quicquam nisi ex amore facit. Quis sui communicantior? ex bonitate ejus procedunt fluvij creaturarum. quis misericordior Deo, qui *omnipotentiam suam parcendo maximè manifestat*? Inimicos non privat suis bonis, allicit ad pacem, redeuntes induit stolâ, & vestimento salutis, omnium oblitus injuriarum: & meretricem publicam iterum, atque iterum suo dignatur thalamo? quis prudentior eo, qui

ut sedulus Pater, & Mater singulis rebus
juxta suas providet naturas, ut destinato
fine potiantur?

Sextò.

Quot pluvix beneficiorum ex alto?
Inde alimur, induimur, custodiâ Ange-
lorum docemur, eruimur à periculis,
sustinemur in fide, inde lux, imbres, se-
renitas, fœcunditas terræ, mare navi-
gabile, ministeria animalium, florum
odores, fructuum suavitas? O durum cor
hominis, tot quotidianis misericordijs,
tanquam follibus, & flammis non incen-
ditur! Cur Deum in omnibus præsentem
non videmus? *coelum, & terram ego im-
pleo. Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt
omnia.* non enim creavit tantum, sed
præfens est, suo spiritu sinuque conser-
vat. Intuere Deum immensum in vasto
cæli ambitu, fœcundum in terra, suaviter
olentem in aromatibus, dulcem in lacte,
& melle, speciosum in stellis, & floribus,
& sic de alijs.

Oculi

Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse
 evellet de laqueo pedes meos, alioquin irre-
 tirentur bonorum visibilium visco.

Septimo.

Quæ amentia? Deus intra me est, &
 ego totus in Deo, ut gutta in mari, &
 ipsum non cogito? si moveor, me mo-
 vet; si induor, me induit; si vescor, me
 pascit; si loquor, intelligo; docet, disco.
 Hæc mecum omnia operatur intra me,
 & in me: & adhuc cor meum longe est
 ab eo! Deus ignis est, & ego tam miser,
 ut in igne frigeam. Deus cordis mei, nam
 & cor ipse plasmavit mihi.

Deus amor meus, nam quicquid amo
 amabile non est, nisi quia est aliquid Dei,
 & à Deo, & in Deo. Deus lux mea. nam
 quicquid video, Dei quoddam crepus-
 culum est.

Deus anima mea; nam anima mea
 imago Dei est, quam suis manibus, ille
 depinxit.

Tandem nulla satietas, & quies nisi in Deo. Nec lapis extra centrum, nec fluvij extra mare quiescunt: cor nostrum fugitta est Dei manu emissa versùs non aliam scopum, quàm Deum. *Fecisti nos Domine ad te, & inquietum est cor nostrum donec requiescat in te.* Saltæ sunt hujus mundi aquæ, non tam extinguunt, quàm excitant sitim. Creatum quidvis bonum, si est calceus pedis, non est pileus capitis: si potus ad sitim, non cibus esurienti: si vestis, non arma; solus Deus, est officina omnibus necessarijs, & concupiscibilibus affluens. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.*

Tu æternitas, in manibus tuis sunt tempora mea.

Tu stabilitas mutabilitatis meæ.

Tu satietas inopiæ meæ.

Tu gaudium gaudentium, & amor amantium, & dulcium dulcedo.

Tu

Tu indumentum nuditatis meæ, honor ignominia, spes & quies laborum.

Tu pulchritudo super omnem pulchritudinem, pax superans omnem sensum? ebrietas spiritus super omnem ebrietatem, justitia super justitiam, potentia super potentiam, dilectio super dilectionem, gaudium super omne gaudium, immensa plenitudo, quam nec oculus vidit, nec auris audivit; nec in cor hominis ascendit.

De discreta charitate erga
proximum.

CAPUT. XVII.

DE discreta charitate, & mutua inter nos unione agendum nunc est: ad eam vero excitant hæ duæ meditationes.

Primo.

Unius naturæ confortes sumus omnes, & omne animal diligit sibi simile. Nascermur in erme animal, quia ad concordiam, & pacem nascimur, cæteris animantibus

innascuntur arma. Ita mutuis egemus auxilijs, ut seorsim vivere non possimus, idque ad arctius amoris vinculum.

Secundo.

Dum proximum diligo, aut odi, DEI imaginem, DEI manibus elaboratam diligo, aut odi, & imaginem quidem, quam DEUS sui Dominiij insignitam caractere, jussit piscibus, bestijs, volatilibus præsidere, ut Dei Pro-regem in Universo: tanti Deus hominem facit, ut omnia per ipsum regat, & pedibus ejus subiciat. Ego tam parvi æstimo, & nec modico quidem obsequio, aut verbo, aut amore dignandum puto?

Tertiò.

Proximi mei oves sunt, redemptæ sanguine Dei mei, si non fuisset prætiosa merx, fieret tanto prætio prætiosior, pluris certe valet quam cælum, & terra. Rachel pulcherrima in partu crucis mortua est, ut pareret hunc Benjamin, quem nutrituberibus sacramenti sui de angelorum

lorum pane, factus lac parvulorum. Filij
 sumus ejusdem Patris Christi, ejusdem
 Matris Ecclesiæ, sicut novellæ olivarum
 in ejusdem mensæ mysticæ circuitu, sub
 eadem fidei disciplina, in iisdem virida-
 rijs scripturarum, ex eodem fonte rege-
 nerati, sumus tandem invicem membra
 unius corporis. Quam sedulo omnia
 membra uni languenti succurrunt?
 quantum unum sentit alterius incom-
 modum? Quantum omnia alterius bono
 lætantur? nam quæ bona sunt in pro-
 ximis, Dei bona sunt & omnibus com-
 munia, & dummodo Deus benedicatur;
 nihil refert, splendere ne velit in me, an
 in alio. Quicquid ubique splendet, Deus
 & sol est. Contrà, quæcunque sunt mala
 in proximis à peccato, & hoste communi
 Diabolo descendunt: quare omnium in-
 terest mala illa depellere, perinde ac
 commune domus incendium.

Quarto.

Una spes vocationis nostræ. Quos

F 4

nunc

nunc aspicias in cæno, videbis aliquando
Hæredes Dei, & cohæredes Christi videbis fulgentes sicut solem in regno Patris sui, Cives Sanctorum, & domesticos Dei. Videbis tot altaria thymiamatis, tot reges gloriæ, tot organa divinæ laudis, quos tu forte non videbis si tu inter hædos, illi inter agnos steterint à dextris Judicis. Quàm multi naufragantur prope portum, alij post varias procellas evadunt?

Quinto.

Præter hæc communia Fraternæ charitatis pignora, duo adhuc Religiosorum maximè propria.

Unum est inter illos ipsos, quod ex magna Charitate DEI sub unum vocati cubiculum, arctius conjugium, eodem perfectionis statu, ijsdem constitutionibus, & votis, ejusdem instituti, sub ijsdem persecutionibus, ut quò nostra major fuerit unitas, eò fortius muniamur in præliò. Eâdem sacramentorum frequentia,

quentia, sub eodem Fundatore & nomine quamvis ex diversis nationibus, quarum varietas quò magis erit labij unius, eò gloriosius erit *habitare Fratres in unum.*

Si concorditer feramus, colamus, metamus, nec ulla tempestas oberit, roborabit potius conjunctos per antiperistatim.

At si quod unus seminat, alter evellat, nostra messis nec alijs, nec nobis erit alimento. Quare quicquid in docendo, in opinando, in rogando, in vivendo, in orando in concionando, in conversando afferre potest aliquid diversitatis divisionis, & differentiae, tanquam id, quò nil pestilentitius, execrandum est.

Alterum erga externos, hoc est animarum zelus, huc enim spectant plurima Religiosorum ministeria. O nobilem mercaturam, pro qua Moyses. *Aut dimitte (inquit) aut dele me de libro vitae.* & Apostolus. *optabam anathema esse pro fratribus meis. Quis infirmatur, & ego non infirmor?*

*firmor? & ipsemet Dei filius propter nimiam
 charitatē suam quā dilexit nos, tradidit semet-
 ipsum pro nobis Deo nihil prodesse possu-
 mus, ijs possumus quos Deus commen-
 davit pro se. Diligis me plus his? Pascere oves
 meas. Quot oves quotidie rapiuntur à
 lupis? pudeat non mori potius, quam hæc
 videre. Ad ultimas usque terras pro-
 fecti sunt Patres nostri ad venandas ani-
 mas, nos eas perire patimur ante oculos
 nostros. Quæ vocatio nostra?*

**Cur & quare Discreta charitas
 appelletur.**

C A P. X V I I I.

Discreta charitas erga Deum duo-
 potissimum exigit.

Unum, ne charitatis umbram, qui est
 affectus ille dulcis, ac tener, pro vera
 charitate complectamur. Neque enim
 quia faccarum medicinis, ne pessime sa-
 pient admiscetur, idcirco ejus faccari
 copia,

copiâ, seu parcitate vis & efficacia medicinæ metienda est. Charitas enim propriè expoliât hominem amore sui, ut nihil quærat, ac cogitet, quam Dei gloriam & voluntatem, & quæcunque sibi, undecunque, intus & foris eveniant de DEI manu suscipiat, & ad Dei gloriam ordinet, curando ut in omnibus rebus & personis Deus honorificetur. Nec quærendo quæ sua sunt, sed quærendo quæ sit voluntas DEI sancta, & beneplacens.

Alterum, quamvis amor DEI tantus nunquã esse possit, quin adhuc majori sit dignus, tam exterioris cultûs opera, quã pœnitentiæ revocanda sunt ad mensuram discretionis: ne aut valetudini, aut ædificationi noceant. Quare nihil tutius, quam in his Superioris, aut Confessarij arbitrio stare: qui si pauciora, quam velimus concedat, erit Deo gratius, cui placet magis animus tractabilis, & qui suam abdicat voluntatem, quam contumax, aut egre docilis.

Erga

Erga proximum vero discreta Charitas docet: aliud esse proximum mihi placere, aliud me placere proximo, utrumq; sanè benè & male fieri potest: nam quod ad proximum pertinet, placere mihi debet proximus in his quæ habet à Deo, scilicet in natura & gratia: defectus nullo modo placeât. Sed si manifesti non sunt excusentur, quomodo pia mater tegit infantis sui deformitates. Quamvis idem facturus ego non essem, non tamen possum in alijs ea damnare, quia nescio causas, & omnes circumstantias. Si vero manifesti; non amplificentur, nec divulgentur: sed ex misericordie charitate curentur, monitis, ratione, & exemplo. Nec interim te præferas illis, quoniam alijs tu gravioribus laboras. Cur festucam in oculo fratris tui vides, non trabem in tuo? Non itaq; placeant omnia quæ sunt in proximo, sed quæ sunt à Deo, & propter Deum. Sed neque propter te; nam si te quæras, hoc est tuum gustum, & sympha-

sympathiam, aut etiam delectationem sensus. Recepisti mercedem tuam.

Quod verò spectat ad alterum: placere, & non placere debes proximo. Non placere, ob complacentiam tuam. Placere, ob ejus fructū, & gloriam Dei. nam

1. Quæcunque facienda sunt publicè, ita modestè, graviter, piè; benevolè, hilariter, verècundè, patienter, mansuetè; præstanda sunt: ut ex se apta sint ædificare proximum. *Sic luceat lux vestra &c.* idque de communibus operibus, quæ fiunt publicè. Nam peculiaria, & propria; tutiùs secretò fiunt, nisi adeo perfectus sis, ut furem non timeas.

2. Placere debes proximo in eo, quantum tuus, patitur status: & intra tuum, ita placens uni, ut non noceas multis; semper commune bonum privato præferendum, & minori majus.

3. Placere debes proximo; sed secundum libertatem Spiritus, quæ veritatem utilem alijs loqui non vereatur. Alioquin

erimus *canes muti, non valentes latrare, sed prurientes auribus.* Contentio tamen cavenda, quod enim in Domino censueris, postquã modeste, & efficaciter exposueris: aut cede repugnantibus, si meliora afferant, aut tace pro bono pacis.

Placere debes proximo: non tamen serviliter dependere à cujuslibet iudicio in laudibus, aut vituperationibus. Nam parcius de te cogitant quam putes, suis vacant rebus, & molestijs: & si cogitant crebrò, male de te opinantur, quibus placere te credis, & si places identidem mutantur? ex uno in aliud iudicia, pro varijs rerum eventis. Et si non mutantur, sæpe tamen fallax est eorum iudicium. *Quia omnis gloria filie regis ab intus: quod alios latet.* Et si verum esset iudicium eorum, sive te laudent, sive te vituperent: non plus tamen tibi prodest, aut nocet, quam flosculus ante oculos volitabundus. Et si nocere posset, aut prodesse, magis tamen tibi nocet ea servitus:
quia

quia dependes à mutabili vento iudicij
alieni, cum præsertim nullus sit, qui vi-
tare possit linguas meledicentium.

*Prima inquit S. Hieronymus est virtus:
Monachi, contemnere aliorum de se iudicium.
& Apost. mihi autè pro minimo est ut à vobis
iudicer, aut ab humano die. Est Deus qui ju-
dicat, & alia sunt Dei, alia hominum ju-
dicia; Propterea res tuas compone ju-
xta consilia majorum, de reliquo qualia
sint hominum iudicia securus transi sive
per infamiam, sive per bonam famam, & ser-
mo, & negatio tua sit cum Deo. Ille est
enim iudex meus & conscius meus. ait Iob.*

De meditandi modo.

C A P. XIX.

EXposita meditandi materia, sequi-
tur forma, hoc est meditandi modus.

Anima igitur dum orat, duabus utitur
partibus. Intellectu, quo cogitat; volun-
tate, quâ afficitur.

Intellectus, i. Judicare debet, atque

est, sed sicut in Vite amputanda sunt folia multa discursuum, ut planta foecundius erumpat in fructum, hoc est in affectum.

5. Ubi plus afficitur animus, in eo diutiùs moretur. Neque enim in decursu multarum rerum, sed in gustu, & affectu fructus est orationis.

6. Prodest meditari loquendo cum Deo, id enim & torpentem excitat affectum, & excitatum incendit.

7. Ex qualibet meditatione & affectu, duos in primis decerpe fructus. Unum admirationis, & laudis in Deum: Alterum odij, depressionis, detestationis contemptus sui.

8. Postquam quantum satis est de aliqua virtute cogitaveris, descende ad eam suppliciter petendam à Domino: hoc est ad secundum instrumentum, nam huc usque plantasti, nisi incrementum det Deus, quid effecisti? Arâsti terram, nisi Deus, solem, & pluviam de super immitteret, quæ sperandæ fegetes? G 3 ret,

De II. INSTRUMENTO
hoc est de petitione.

CAP. XX.

ANte petitionem duæ stabiliantur ve-
luti protestationes. Una quidem,
quod non in justificationibus nostris pro-
sternimus preces nostras, sed in multitu-
dine misericordiarum Domini. Quare
hic aliquid de meditatione humilitatis as-
sumendum est: Quoniam verè *DEUS*
superbis resistit, humilibus autem dat gra-
tiam. Altera, nolle me quicquam petere,
nisi quæ & quomodo placeat divinæ bo-
nitati, idque ad majorem Dei gloriam,
& honorem ex animo. Itaque ex toto
corde clamandum. *Veruntamen non mea,*
sed tua fiat voluntas.

Post protestationes venietur ad Peti-
tionem, quæ multis formari potest mo-
dis, cumque quisque assumat, quem ex-
peritur sibi aptiorem, etiam variet iden-
titem levandi tedij gratiâ.

PRIMUM

Primus modus.

Repræsenta Deo tuas necessitates, & præsertim hujus, vel illius virtutis indigentiam, ut ulcerosus mendicus ad januam divitis. Imperfectum meum viderunt oculi tui, Anima mea sicut terra sine aqua tibi, Domine ante te omne desiderium meum, vides me ex hoc laqueo evadere non posse. Ego palme, tu vitis, ego servus vernaculus sum tuus, si subtraxeris manum tuam benedictus sis: quia etiam pejora promerui, si illuminaveris oculos tuos super me benedictus sis, quicquid dederis tuum est, & tuo impendetur obsequio Tuus sum tracta me juxta beneplacitum tuum.

Secundus.

Non solum repræsenta necessitates, sed expresse auxilium pete in hac necessitate, vel circa hanc particularem.

Veni impone manum tuam, & vivam.

Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

Attende Domine & miserere.

Amove a me plagas tuas.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam.

Tertius.

Pete auxilium ad bene petendum.

Adjuva Domine incredulitatem meam,

Quid & quomodo petam nescio.

Spiritus tuus postulet pro me, gemitibus
inennarrabilibus.

Similis sum pullis corvorum, qui nec ha-
bent quo egent, nec sciunt exprimere quid ve-
lint, tu tamen das escam invocantibus te, ut
cunq; sciunt.

Da mihi Domine sedium tuarum assistri-
tem sapientiam, ut etiam in orando mecum
sit, & meum labore.

Quartus.

Utendum est sæpe obtestatione, &
obsecratione eorū quæ chara sunt Deo.
Respice in faciem Christi tui. Si foetent co-
ram te foeditates meæ: est odor filij, sicut odor
agri pleni cui benedixit Dominus. Obsecro
per bonitatem tuam, quæ dat omnibus affluen-
ter. Per misericordiam, quæ nec abyssum
miseriarum dedignatur. Per potentiam tuam,
quæ imperat mari, & ventis, & sit tranquilli-

tas magna, Per ardentem charitatem tuam,
 quæ nec proprio filio pepercit pro vili mancipio.

Quintus.

Per interrogationem fiducia plenam.

Ubi sunt misericordie tuæ antiquæ Domine?

Ubi Patres nostri, qui clamaverunt, ad te,

Et salvi facti sunt?

Nunquid cum iratus fueris, non etiam mi-
 sericordiarum recordaberis?

Nunquid oblivisci poterit mater infantis
 uteri sui?

Ubi infallibilis fides promissorum tuorum:

Petite, & accipietis? tu tibi debes, mihi
 nihil debes. Damnare, me potes, negare te ipsum
 non potes.

Sextus.

Confugiendū ad patrociniū Sanctōrū.

Succurrite Sancti Dei omnes, in portu estis,
 adjuvate laborantes in navigando. Et vos per
 ista transistis, tentati per omnia ut compati
 possitis infirmitatibus nostris. Si charitas,
 aūm nobiscum essetis urgebat vos, ad tantam
 fratrum nostrorum sollicitudinem, quanto nunc
 magis,

magis, cum ad perfectum cumulum pervenerit? Atque hæc omnia urgentius inclaimanda sunt ante pedes Matris Dei.

Proderit & per virgines petere puritatem; fortitudinem per Martyres; Charitatem per Apostolos: & sic de alijs.

Septimus.

Per longanimitate desiderium. *Quando erit tempus Domine, quo edificabis muros Hyerusalem? Quando evadam in alterum virum? Quando sanabis contritiones meas? Quando videbo bona Hyerusalem? Quando cor mundi creabis in me Domine? Longe quidem à salute mea verba delictorum meorum: sed prope est in januis misericordia tua.*

In his omnibus illud advertendum est etiam atque etiam, ut hæc non exprimantur vehementi conatu, qui caput affligat, ac defatiget: Hoc enim negotium potius peragitur animi quadam pace, profundâ humilitate & plenâ fiducia, ad quam excitandam habes superiores meditationes.

In de-

Indevotionis, ac distractionis
remedia.

C A P. X X I.

O Ratio quâ ineditamur, aut petimus, quò nobis fructuosior est, eò magis Dæmonû infestationibus agitur. quoniam & illic amittunt quæ acquisiverunt, & inde vident nos armari ad pugnam adversus eos, quare ut incautos & inermes invadere possent, omnibus artibus animum ab orationis intentione conantur avocare; ut propterea dixerit unus Patrum Sanctorum in Ægypto. In nullo opere vitæ regularis pati se duriores pugnas ac difficultates, quam orando. Contra vero nos omnibus auxilijs juvari oportet, si bene orare cupimus, & quamvis ad id nitimur, vix tantam muscarum circumvolantium multitudinem effugare poterimus. Quanto minus si oiscitanter, & incautè ad tam arduum opus accedamus? Remedia autem

autem præcipua ferè ista sunt.

Primò.

Præpara animam tua ad opus Dei, cum primùm surgis à somno, primùm mentis tuæ pabulum sit, Deo gratias agere de nocturna custodia, & exclamare, *Annos æternos in mente habui; quando ero liber ab his vicibus somni, & vigiliæ?* suspira tanquam peregrinus ad Patriam, ubi te cœli cives expectant, versiculum aliquem, quo piè soles affici repetendo: aut etiam canendo, donec aliquantisper cor incalcescat. Calidum vero, continuo ad meditationem quam proxima nocte præparasti applica.

Secundo.

Commenda te Angelo Custodi, ut assistat oranti, & Satanam vexantem repellat, implora etiam alicujus Sancti Patrocinium.

Tertio.

Cùm adverteris evagationem, redi patienter ad iter. Hæc patientia non parvi

parvi meriti est apud Deum, & in rede-
 undo signate signo Crucis salutis nostræ,
 & aliquem tibi dolorem inflige velut
 pœnam, ac super omnia maxime caveto
 ne ob attentionis, devotionisque de-
 fectum, ab oratione discedas. Hoc Satan
 cupiebat, & factus voti compos exulta-
 bit. In hac derelictionis internæ Cruce
 persistas, quæcunque cogitationes in
 cor tuum accedant, & clament, *Descende
 de Cruce.* Gratius hoc est Deo sustinentiæ
 & resignationis obsequium, quam in
 spirituali prosperitate lætitia.

Quartò.

Sæpe insipida cogitatio, pœna est præ-
 cedentis distractionis. Ut inutilia quæ-
 rere, & admittere, quascunque visitatio-
 nes, cœremonias, corporis commodita-
 tes, confabulationes, cogitationes, alia-
 que id genus: & tunc esse velle devo-
 tum, est manifeste tentare Deum, non
 minus quam si mundum habere triticum
 cupias in horreo, quod pateat omni ven-

to; pulverem, lolium, lutum, lapillos convehenti. Omnibus cogitationibus, quas obedientiæ charitatis atque valetudinis necessitas non exigit, tanquam bestiis segetem vastantibus oppone sepe, hoc est rigidam sensuum custodiam; nam si velis satisfacere omnibus cœremonijs mundi, Carnis, & sanguinis; quæ feminaveris, hæc & metes.

Quintò.

Proderit, etiam Sancta simplicitas, quoniam *cum simplicibus sermocinatio ejus,* & revelat parvulis quæ a sapientibus, & prudentibus abscondit. Sunt qui prudentiam adamant, eamque aulicam; toti excogitandis ijs quæ illam augeant. Si quid pium in familiaritate audiant: irrident, & ad Novitios ablegant, Prudentes in oculis suis, & subsannatores simplicium. Nisi convertantur, & fiant sicut parvuli, evanescent in cogitationibus suis. Erunt sicut myricæ in deserto non videntes cum venerit bonum. *Montes*

tes Gelboæ nec ros, nec pluvia veniat super vos.
 Et nisi Superiores in hac simplicitatis
 virtute præeant exemplo: frustra jacent
 rete ante oculos pennatorum, tunc sub-
 diti fient oves, cum puer parvulus mina-
 bit eos. Olim major erat devotio, quia
 major simplicitas, apertis mox oculis,
 refrixit, *Sexto.*

In occupationibus etiam ab obedi-
 entia impositis, non ita se tota mens effun-
 dat, ut Spiritus refrigescat hoc enim est
 contra obedientiæ mentem.

Literarum itaque studia Spiritu men-
 surentur, non è conversò? Et si quæ in
 doctrinâ perfectio haberi non potest nisi
 Spiritu tepescente, ea contra Spiritus in-
 stitutum est: & ex nostri amore descendit.
 Quid mirum si sint tot qui speculationi-
 bus mentem arefaciunt? quantum in li-
 teris proficiunt, tantum in Spiritu defi-
 ciunt? *Nemo potest duobus Dominis servire.*
 Angustus est animæ lectus, non capit
 duos, & nisi modus adhibeatur. Scientia

H 2

qui-

quidem crescet, sed inflabit, & refrigeret Spiritus.

Septimo.

Jaculatorijs affectibus utendum est interdum quanto crebrius potest; materiam exhibebunt meditationes superiores de Gloria Paradisi &c.

Octavo.

Cum adhibitis quæ possumus remedijs cor adhuc friget? prodest non parum legere pias meditationes attente, & si una non moveat, ad aliam transgredi, est enim pia lectio, tanquam palus vitæ animæ sustentans.

De III. INSTRUMENTO
hoc est exercere actus
virtutum.

CAPUT XXII.

SI quæ ardenter petimus non conemur etiam pro ut possumus exercere, atque implere oblatis occasionibus, vanæ erunt petitiones nostræ. Semper enim cum

cum petimus aliquid, obinemus auxiliij, quo si non utimur ad opus Dei, defodimus talentum datum, digni ut quod datum est auferatur. At si accepto talento negociamur, multiplicabit Dominus talenta justitiæ nostræ. Si optarem verè sanitatem consulente medico, ut V. G. deambulem aliquantisper, ad id conarer quantum possem, at si conarer plura possem, quia per hæc remedia convalescerem. Si expecto tantùm auxiliij ut nihil operando laboris sentiam, lecticâ volo devehî in cœlum. Et Sancti sentire difficultatem, & vicêre, Et de multis legimus Martyribus qui cum ad tormenta ventum esset graviter trepidârunt, implorato tamen nomine Domini vim repugnanti naturæ intulerunt. Ita cum occurrerit occasio exercendæ humilitatis, patientiæ, obedientiæ paupertatis charitatis; trahe vel invitam naturam, velut recalcitrantem equum, quoniam *Regnum coelorum vim patitur, & vicê*

lenti rapiunt illud. Nam si differas de die in diem, qui non est hodie, cras minus aptus erit. Recalcitranti tibi tanquam severus tortor insulta. Hic est fructus tuarum simulatarum devotionum? Miles semper animosus es præter quam cum pugnandum est. Et quia imbecilla hominum memoria, non potest in promptu habere tam multa, quæ in meditationibus sparsa sunt: cum tamen omnia & singula exercenda sint aliquando: in memoriæ subsidium brevem hunc eledchum, seu indicem subjecimus omnium affectuum piorum, qui virtutibus supra expositis proprii sunt: ut contuentes uno aspectu affectus omnes in quibus exercendi sumus in horas quotidiana frequentatione, familiares eos nobis reddamus.

Est autem triplex horum affectuum ordo:

1. Erga se ipsum.
2. Erga Deum.
3. Erga proximum.

Affe-

Affectus erga se ipsum sunt, illi omnes qui amorem sui extirpare possunt ab anima.

Illos igitur oportet esse sæveros, imo etiam quasi crudeles. Nam quantum cunque in se ipsum aliquis defævire videatur; parum tamen præstabit, si non finget potius odium sui, quàm verè ode-rit, non enim injuriâ clamat Apostolus. *Nemo carnem suam odio habuit; & omnes querunt quæ sua sunt.*

Itaque affectus hi remissi nequaquam esse debent, sed potius æquò asperiores. Ut enim ad media pervenias, summa tibi proponas oportet: dummodo illud altè defigas in tuo corde; hæc assumi in remedium humilitatis, & abnegationis tuæ. Cui postquam vacatum est, reliquo toto die cor dilatandum est in lætitiâ Spiritus, & gaudium in Spiritu sancto. Quoniam tristitia affligit caput, pusillanimum facit, exsiccat spiritum, ut si peccandum sit, in alteram partem po-

tius, quoniam peccandum sit: *hilarem datorem diligit Deus.* Et dilatato corde facilius curritur in via Dei, unde Apost. *Gaudete, & iterum dico gaudete.* Hujus autem lætitiæ materia suppetit ex affectibus erga Deum, ex gloria Paradisi, & ex meditationibus excitantibus fiduciam in Deo. Notandum est illud, quamvis affectus hi propriè convenire videantur magnis peccatoribus, esse tamen ab omnibus exercēdos in suo gradu, tum quia nihil ab uno homine peccari potest, quin possit ab alio nisi Deus impediret vel gratiâ, vel aliqua naturæ qualitate: tum quia etiam Sancti experiebātur in se ipsis horribiles quasdam tentationes, seu passiones, & pessimas inclinationes, quarum victoria Dei munus est.

Tum quia quotidiani lapsus nostri quamvis in materia levi, magnam tamen nobis ad humilitatem, & odium nostri præbent materiã, si consideremus quantum Numen offendatur, & à quantulis,
&

& quantâ beneficiorum mole obligatis.

Primus itaq; Affectus est.

Conceptus, tanquam de pessimo, & nequissimo omnium hominum, quo nihil detestabilius Deus videat in regno suo.

Secundus.

Horror, & nausea, tanquam de animalculo quod Domino suo relicto, præcipitavit se in lacum horrentem tenebris ignorantia & errorum: plenum Scorpionibus & vepribus odij, invidia, impatientia, rancoris, malignitatis in alios: opletum intolerabili & densissimo feno superbia, arrogantia, præsumptuosis: computrescentem omnibus sordibus, & immunditijs concupiscentia.

Tertius.

Erubescencia, contemptus, confusio, quæ operiat faciem suam semper: ac si pudenda ejus revelasset Deus omnibus gentibus. Erubescendum enim magis à Deo illa sciri, quam à toto mundo. Ita sit semper cum de te cogitas, pudibundus,

94
 dus, & tristis: ac si momentis singulis expectares vel sententiam qua citareris ad iudicium, vel raptores, qui te de carcere rapiant in patibulum.

Quartus.

Odium & abominatio velut contra rebellem, furciferum, & contra propheta-
 natorem Universi: omnibus enim creaturis abusus est, aut fuisset abusus quod in se erat, nisi Deus obstitisset.

Quintus.

¶ i. dignatio, & ira in perpetuam ultionem rabidi canis, ac lupi, qui laceravit filium Domini sui. Nostra enim peccata filium Dei crucifixerunt. Unde si alia ultio sumi non potest; crebris increpationibus, contumelijs, opprobrijs, exprobrationibus insectandus. &, sicut qui libet inimico servit invitus, & nocet ultionibus: ita cum tibi necessaria subministras, amarus ac tristis esto: cum flagella, lætus atque alacer.

Sextus.

Sextus.

Ingratitudo, ut tuorum tibi laborum præmium nullum quæras, aut reddas: te itaque onera, & onerandum trahe laboribus omnibus; sed ab ijs, pro quibus laboras nihil expecta gratitudinis, sed malum pro bono. Assuesce omnibus benefacere, & ab omnibus mala pati. Quare expecta, & quære vilia in vestitu, in cibo, in cubiculo, & in cœteris. Examina, & videbis non pauca quæ circumcidas ex commodis.

Septimus.

Admiratio, quod te adhuc Creator, & creaturæ tolerant: tua te protegit hypocrisis, & extrema DEI misericordia. Non te præpares ad delicias, quicquid nunc mali, quod minus gehenna sit, pateris, beneficium est.

Octavus.

Severitas in subigendis tuis appetibus, voluntatibus, gustibus judicijs insurgentibus. Memor esto ex ijs quænam mala exper-

expertus sis, & experieris: quare omne tuum dictamen, & motus suspecta tibi sint. Ideo tui carnifex esto.

NONUS.

Diffidentia sui	{	1. In via virtutis.
		2. In talentis, & habilitatibus.
		3. In te ingerendo ad magna opera.

In via virtutis. Nam si quid boni motus experiris, DEI munus est, te retrahentis à lacu miseriæ, sed paulo post tamen iterum, atque iterum te dabis in præceps: virtus tibi agglutinatur sputo, quod cito arefcit.

In talentis, & habilitatibus tuis, in consilijs prudentiæ tuæ. Quoties scoria tibi splendet pro auro? adhibe æmulos, & docebunt te, de te.

In te ingerendo ad magna opera. Pro gloria Dei minora potes quam præsumis: te quæris vendere, non Deum
glori-

glorificare. Nam si Deum quæris, cur doles ad magnas res alios assumi non te? quod si qua in re Deus tuo utatur ministerio, scias eum frequenter uti mandibula asini, vel fractis lagenis contra Iericho. Mox ea quibus usus est proijcere, nec desinere eas mandibulas esse & lagenas.

Affectus erga DEUM.

CAP. XXIII.

Primus.

Humilis adoratio cum timore, & tremore ex conscientia peccatorum & vilitatum, præfertim in templo, & in rebus sacris. Quid prophanus in sanctuario? ad divinæ præsentiae majestatem ubique ex centro, & nihilo tuo contremisce; ut folium sub turbine ventorum, & fugitivus passer inter fulgura.

Secundus.

Est poenitentiae luctuosæ, & semper lugentis sua delicta.

*Tibi soli peccavi, & malum coram te feci.
Peccatum meum contra me est semper.
Miserere figmenti tui Domine.
Imperfectum meum viderant oculi tui.*

Tertius.

Vera sui oblatio in omne Dei beneplacitum.

Paratum cor meum Deus

ut jumentum factus sum apud te.

Quicquid mihi evenit de tua manu accipio, statue quid velis.

Domine quid vis me facere?

Quartus.

Fidelitas, & zelus gloriae Dei, paratus ad extrema omnia potius quam peccare in Deum, aut ab alijs pati nomen DEI blasphemari.

Quintus.

Laus, glorificatio, actio perpetua pro tot misericordijs gratiarum.

Sextus.

Spes & filialis decursus in omnibus difficultatibus. Revela Domine viam tuam, cum

eum ipso sint consilia tua, nec parvum, nec magnum aggredere, nisi Deo commendatum: & certo crede, Dei misericordiam esse majorem tuis demeritis, nec defuturum inter quoscunque fluctus, & naufragia te videas?

Septimus.

Amor dulcis, & jugis liquefactio, admiratio, desiderium, familiaritas, ac si semper coram Deo, quem in omnibus, & per omnia videre potes si vis, præsens adesses: nam *ex ipso, per ipsum, & in ipso sunt omnia.*

Affectus erga Proximum.

CAP. XXIV.

Primus.

AMor, fidelitas, cœca obedientia erga Superiorem, tanquam erga personam Christi. Cœtera ne consideres alioquin aut egrè obedies, aut recepisti mercedem tuam. Aperias ei libenter animam tuam: hunc enim Deus, & Patrem tibi dedit, & Medicum. 1 2 2dus.

Secundus.

Humiliatio vera sui, sub quolibet etiam minimo. Idq; quantum decet, & gestu, verbo, loco profiteri, paratus ab omnibus corripi, & doceri.

Tertius.

Patientia, & mansuetudo in calumnijs, irrisionibus, in oppressionibus, & sui contemptu. In censum tuum hæc omnia cadent. Age gratias quod te adjuvant ad abnegandum tuamorem, ad texendam tibi purpuram Christi. In his itaque vel fatere si peccasti, vel tace, vel præbe satisfactionem contra scandalum, vel elude ironice, ut occasio docebit: aut si expediat, expone causam tuam superiori, & quiesce.

Quartus.

Justitia, ut risus in laudibus, quas tuæ tribuunt hypocrisis, non vident quid lateat in sepulchro dealbato. Nihil posside in alienis judicijs de te. Si quid tale possideas; te inquietat, excœcat, & ludificat.

dificat. Dominus tantum sit pars hæreditatis tuæ.

Quintus.

Libertas Spiritus. Tum in negotio Dei, & in valde probabili veritate tuenda: modeste, & efficaciter, semper tamen salvâ pace, quâ nihil Deo charius est; & humilitate, quâ alijs cædas libenter in dubijs. Tum in obeundis mortificationibus: à quibus nullus te pudor deterreat. Quid obliquius, quam velle agere meretricem in malis, virginem in bonis?

Sextus.

Prudens simplicitas in conversatione. Prudens, ne quid contra proximum aut Deum agas, ne ex culpa tua ridiculus sis: aut ne eligas pro Christiana lætitia servilem, & inverecundam. Nam verecundia, & erga seniores reverentia, maximè juniores decet. Prudens, quia ne omnia quidem bona, publicè dicenda. Simplex, ut caveas aulicam astutiam, aut studium

contradicendi: ne erubescas loqui de rebus pijs. Quem enim pudet loqui de arte quam profitetur?

Septimus.

Materna in quemlibet dilectio. Per quam de alienis bonis, ut de suis, aut divinis gaudeat, gratuletur, tristetur, ac misereatur malis, non secus ac proprijs. Adjuvet proximum in omni necessitate corporis & Spiritus, oret pro omnibus, neminem iudicet, aut infamet: sed tegat, excuset, emendet.

Quo ordine, & quibus temporibus
predicta tria instrumenta
tractanda sint.

C A P U T X X V.

Quomvis ista res melius perficiatur spiritualis Patris consilio, qui singulis juxta eorum qualitates accommodare potest remedia: Regulare tamen existimarem, si aliquid non obstat, horum trium instrumentorum tractatum,
&

& usum, ordinandum esse hoc modo.

Primò.

Meditationes virtutibus hîc assignatæ, videntur obeûdæ horâ matutina orationis, cujus prior dimidia pars tribuatur humilitati, posterior fortitudini. Sequenti vero die, semi horâ unâ meditandum est de obedientia, altera de charitate. Atq; ita alternis diebus variandum propter maximam harum virtutum necessitatem, & connexionem inter se. Et ne frequentatio pariat satietatem: Harum virtutum singulis assignata est magna copia meditationum, quæ si per hebdomadam distribuuntur, vix ad eandem reditur post decimum quemque diem.

Secundo.

Ad finem autem cujusque meditationis addatur petitio, uno, pluribusve modis superius explicatis.

Tertio.

Paupertatis, & castitatis meditationes, satis erit legere ter, aut quater in mense

cum plùs exercitatione, quæ meditatione indigeant.

Quarto.

Idem iudicium est de ijs, quæ tradita sunt, tum de meditandi modo, tum de remedijs, indevotionis & distractionis.

Quinto.

Instrumentum tertium, hoc est actuum & affectuum exercitatio; tota die tractandum est quoties occasiones sese obtulerint, aut commodè quæri possunt.

Sexto.

Jaculatorijs, precibus reservari possent meditationes de Paradiso, & de dulci, teneroque affectu in Deum.

Septimo.

Tempus ad examinandam conscientiam datum, expendendum videtur hoc fere modo.

I. Quia morbi cognitio primus est ad sanitatem gradus quilibet conari debet: ut partim suo ipse examine, partim divino lumine implorato, partim Superiorum

rum monitu rectè intelligat, quibus laborat imperfectionibus, & quibus egeat virtutibus.

2. Examinandum est, quantum eo die profeceris aut defeceris, & quæ fuerint deficiendi occasiones: ut caveas in posterum, nec sine punitione prætereas quod peccasti.

3. Hoc particularè examine peracto, transeas ad generale. Quod consistit in prælegendis tribus affectuum ordinibus, ut videas eodem modo quantum, & cur in singulis proficias, aut deficias; & defectus punias. Partem autem illorum affectuum percurrere potes examine antemeridiano, partem serotino.

Octavo.

In Missæ sacrificio sive faciendo, sive audiendo, quotidie aliquid de Passione Christi, quæ illic recolitur meditandum est: quam meditationem Sacerdotes per Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam deberent extendere propter ejus utilitatem,

tem, commendando semper Ecclesiæ necessitates, patienti Sponso.

Nono.

Ad vesperas, & completorium paulo amplius se possent effundere in meditationes, pr̄ cibus jaculatorijs attributas.

Decimo.

Ad Matutinum, & laudes nihil esse puto utilius, quam ut constanter, & attentè considerentur ac exercitentur septem affectus erga Deum, præsertim actio gratiarum, particularius descendēdo ad beneficiū Creationis, Providentiæ, Redemptionis, Fidei, Baptismi. Religiosæ vocationis (si es Religiosus) ubi & prolixius esset orandum Pro Ecclesiâ cum illis oret Sacerdos ut Ecclesiæ minister.

Undecimo.

Hoc ordine, & modo qui tria illa instrumenta tractaverit, dubium non est, eum in virtutibus valde profecturum quamvis id semper non experiatur. Isve nec perpetuis gaudeat consolationibus,

nec

nec à tentationibus, sit immunis. Hæc enim Deus ad humilitatis custodiam permittit, idque tamdiu, quam diu ei videbitur hoc enim totum illius Providentiæ & charitati committendum est; Non enim est servi scrutari arcana Domini sui. Sed postquam quæcunque potuit fecit ut hæro suo placeat, in silentio quiescere debet, expectando Dominum ac ejus visitationem cum Psalmista: *Sicut oculi ancille in manibus Domine suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri.*

Conditiones Orationis.

CAP. XXVI.

UT auditum facilem habeat apud Deum nostra Oratio, his debet conditionibus fulciri.

Primo.

Necesse est ut sit *Fidelis*, idest ut certissimo confidat, & speret si quicquid boni rectè petierit, à Deo se impetraturum cum hoc Christus doceat. *Amen, amen dico*

dico vobis quicquid orantes petitis, credite quia accipietis, & fiet vobis. Hanc conditionem adeo orationi necessariam exigit S. Jacobus in sua Canonica dum inquit: Si quis vestrum indiget scientiâ postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non improperat, & dabitur ei, postulet autem in fide nihil hesitans, qui enim hesitat similis est fluctui maris.

Secundo.

Humilis. Oratio enim humiliantis se penetrat nubes; quod præclare cernere est, in Publicano illo Evangelico, qui stans à longe non audebat oculos ad coelum tollere, sed percutiundo pectus orabat, Deus propitius esto mihi peccatori. Nec mirum, si rediit in domum suam justificatus ab illo jactatore vanissimo Phariseo, qui orans gratias Deo agebat, quoniam sibi videbatur non esse sicut cæteri hominum: velut etiam hic Publicanus. Unde & in conspectu Domini reprobata fuit oratio plena superbiæ & jactantiæ, & aliorum contemptu, & sui complacentiâ. Si quis
ergo

SANCTITATIS.

ergo orans se visitari à Deo velit, humilietur magis, & se inferiorē cœteris teneat, alioquin Deus superbis resistit, humilibus autē dat gratiam. Itaq; non est aliquando mirandum si qui semper consolationibus abundârunt imperfectiores postea desolatis evadât: fieri enim potest, ut in cōsolatione superbierint, ac propterea nullâ in oculis Domini gratiâ invenerint. Atq; ideo nihil præstâtius, quâ cum Abrahamo oraturo, de profundo vilitatis nostræ exclamare. *Loquar ad Dominum cum sim pulvis, & cinis.* Nec enim Paulus Apostolus prius vas electionis factus est, & ad Apostolatûs apicem admissus; quàm divina virtute ab equo projectus, & ad terram allisus atque prostratus, est humiliatus.

Tertio.

Pia. Pietas quoq; necessaria est in oratione, quæ bifariam dividitur. Est enim erga nos ipsos, & erga Proximum. Nostra itaque oratio piâ sit, nempe postulando bona vel ad nostram, vel ad proximorum

K

salu-

salutem, & perfectionem conducentia, Quicquid enim petierimus Patrem in nomine JESU dabit nobis, ut ipsemet in Evangelio spondit. JESUS autem Salvator est, & ad salutem pertinentia si quæ petierimus, non præterit surdis auribus.

Quarto.

Devota. Ut possit dicere cum David, *Dirigatur Domine oratio mea sicut incensum ante conspectum tuum.* Devotio autem promptitudo illa est voluntatis, & conformitas cum divina voluntate; ut idem cum illa velit, idem nolit, & quæ eadem animi alacritate quicquid à Domino datum fuerit, prompte recipit & amplectitur. Desiderium item suum cum divina uniendi voluntate.

Quinto.

Non vocetenus, sed intimis præcordiis emissa. Deus enim non oris, sed cordis petitiones respicit, & condonat. Quamobrem cum Anna Samuelis Matre corde clamandum est

est ad Dominum. Id est vivis, verisque gemitibus, non remissis, & languidis. Vox enim illius, inquit scriptura, penitus non audiebatur, ne fortè reprobati audiamus à Domino, quod & Hebræi. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est à me.*

Sexto.

Assidua, & perseverans. Oportet enim semper orare, suis V. G. temporibus, & juxta Apostolum sine intermissione orandum est, nec sine causa & mysterio in Actibus Apostolorum, cum mirabilis illa S. Petri è carcere nocturnaeductio divinitus per Angelum facta narratur, additum est ante à S. Luca. *Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum, pro eo.* Ut eâ re indicetur, vi perseverantis in orationibus Ecclesiæ impetratum, tantum in tanto Principe beneficiû. Quamvis enim nollet amicus ille de quo in *Evangelio Lucae xi.* assurgere, & jam media nocte dare panes indigenti amico,

dedit tamē propter alterius importunitatem, itaque improbitas illa, & perseverantia extorsit, quod modestia non potuisset, quam Christus Dominus parabolam egregiā illā clausit promissione, & sentiā. *Petite, & dabitur vobis, Querite, & invenietis, Pulsate, & aperietur, omnis enim qui petit accipit.* Cui etiam aliam perpulchram addit similitudinem de Patre, qui nihil negare potest petenti filio, atque inde mirum subnectit argumentum. *Si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filiis vestris, quanto magis &c.* Alio autem loco ibidem ab eadem Veritate Vidua quaedam inducitur quæ improbitate sua iniquissimum Judicem flexit, qui nec DEUM timebat, nec homines reverebatur. *Multum itaque valet apud DEUM precatia iusti assidua.* Jacob. in sua Canonica.

Impe-

Impedimenta Virtutum.

CAP. XXVII.

Primum.

Quia nos sincerè non resolvimus ad servandum Deo. ex quo defectu resolutionis, nascitur in nobis tepiditas, & negligentia in rebus spiritualibus: ista excitat quandam difficultatem in vincendis & mortificandis suis passionibus, ex eadem etiam procedit quod non quærantur media ad faciendum profectum. Propterea docet S. Dorotheus quòd homo Spiritualis debet facere sicut ille Philosophus, qui volendo evadere perfectus in Philiosophia, quærit omne medium quo possit juvari ad hunc finem. Et quod non quæramus media, oritur ex propria voluntate & inobedientia, & hoc est, ut dicit Cæsarius, ex eo fit quia cor nostrum DEO aperire nolumus per orationem, exercitia, examina, per mortificationes, per desideria. quod juxta prædicti Cæsarii

farium significatur per illa verba. *Petite & accipietis, querite & inuenietis, pulsate & aperietur vobis.* hoc est petite orando, quærite laborando, pulsate desiderando, proficietis & perseverabitis. Nam qui cor Deo apertum habet, omnis res illi apparet dulcis & suavis, & è contra qui non est fundatus super hanc petram, hujus fabrica est in maximo periculo, ne ubi venerint pluvix passionum, flumina tribulationum, venti tentationum, tota corruat. Talium est cor una solitudo per quam liberè vagantur ut bestix, cogitationes.

Secundum.

Secundum impedimentum sunt scrupuli, & certæ dubietates ac timores, propter quos homo in omni sua actione timet, ne fortè consenserit. Et talis est similis Israëlitis, qui videndo venientes Ægyptios, metuebant, & non considerabant, quòd Moysen haberent secum, qui nobis significat Superiorum & Patrum Spiritualium directionem, neque attendebant

ad

ad hoc quod illos sequeretur Angelus cum nebula, hoc est gratia cum divina benedictione.

Tertium.

Animo concidere. & hoc potest provenire ex quinque vel sex capitibus, quorum primum est.

1. Nimia consideratio asperitatis in via Spirituali, cogitando quantum debet esse obediens, quantum patiens &c.

2. Quia considerat potentiam inimicorum, de quibus S. Paulus. *Non est nobis colluctatio adversus carnem, sed contra Dæmones, & potestates tenebrarum.* Remedium huius mali est, considerare. Si nos inceperimus, Deus adjuvabit, cum sit Dominus Exercituum, & poterit nobis in succursum mittere unam Legionem Angelorum, sicut misit Eliæ.

3. Nimia apprehensio longitudinis temporis, quo est laborandum in via Domini, quod ipsum Hebræis accidit, dum cogitarent se debere longissimum

iter facere in terram promissionis, ut ait Scriptura; despexerunt terram promissionis. Remedium est, considerare quòd vita nostra brevis, & præmium est æternum.

4. Commoditates corporales, dum cogitat quis, se in nullo debere suæ voluntati satisfacere. Remedium est: sperare in Domino, quod neque in temporalibus te destituet, sicuti fecit Israelitis, quando patiebantur sitim, tum aquam illis de Petra eduxit, demisit ex aëre Manna, & coturnices.

5. Ad hoc impedimentum refertur illa molestia quæ est in subjectione Patris Spiritualis, dicendo: non plus ille scit quàm ego: Ille me non meliùs diriget; sine illius Consilio bene possum progredi. Hoc verò vitium valdè displicet Deo.

6. Ad hoc item impedimentum pertinere videtur Ablatio consolationum Spiritualium, quod aliquando inveniamus nos in desolatione tam interiore quàm
exte-

exteriore, ac si essemus derelicti à Deo & ab hominibus, imò ab his contumelijs & injurijs contingit affici, quo casu qui non est solidus, faciet, sicut fecerunt Israelitæ, qui cùm non invenissent Moysen à quo soliti fuerunt accipere consolationes, ille autem in monte morabatur cum Deo: cœperunt comedere, bibere, cantare, ludere, imò adorare vitulum: ita servus Dei qui non est solidus, ubi destituetur consolationibus spiritualibus, incipiet quærere exteriores, quærendo in re omni suum gustum ac æstimationem.

Quartum.

Et hoc impedimentum fortasse est majus alijs hactenus enumeratis, estque *Amor proprius*, qui potest esse duplicis generis, bonus scilicet, & malus. Bonus est cùm homo seipsum amat per ordinem ad Deum, juxta ejus nimirum Sanctam voluntatem. Malus & inordinatus amor est, quo aliquis se amat non propter Deum, sed propter se, & de hoc est in præ-

præsentiarum sermo. Proinde amor hic non est aliud quàm affectus inordinatus quo sibi suoque bono aliquis intendit illud ad suum commodum & interesse referendo, & hic amor reperitur, vel in rebus ad corpus, vel in rebus ad animam spectantibus. Quæ corpus concernunt sunt duplicis generis: vel illi scilicet intrinseca, vel extrinseca. Intrinseca sunt, uti nostræ passiones & appetitus, quibus amator sui, dum satisfacere conatur oblitus Dei, solùm ad hoc attendit ut expleat, quod passio postulat. In rebus exterioribus quærunt commoditates sensuum, vel in victu, vel in vestitu, vel in fuga laborum. In victu quidem specie necessitatis quærendo voluptatem, quia hoc proprium amoris sui, requirere non quod est necesse, sed quod delectat: & ubi sufficeret parùm, aut aliquid deterius pro sustentatione corporis, multa postulare. Videmus quibus panis & aqua sufficit ad victum, & illi antiqui Patres

in Ægypto scimus quàm paucis fuerint contenti, & hoc solet ordinariè accidere illis, qui postquam coeperunt servire Deo in spiritu, hunc amiserunt. Eodem modo in vestitu amor proprius non est contentus ijs quæ explent necessitatem, sed quærit commoditatem, & hoc quod placet: unde res meliores ac novas quærit, Hoc idem circa res alias contingit, in quibus gustum ac voluptatem sectatur, & ad hoc pauper non advertit quòd se ipsum decipiat, nam si est Religiosus, ita procedendo passim amittit meritum obedientiæ; sicuti, exempli causâ, cum obedientia præcipit ambulare, hic non habet pro fine ut satisfaciat obedientiæ, sed ut se oblectet in ambulando & tempus fallat, & non advertit, quod si hoc ipsum faceret ex obedientia, lucraretur meritum, & insuper se recrearet. Talis etiam non vult fatigari, nam est nimis certum, quòd amatori sui non possit res magis contraria evenire, quàm se ipsum
fati-

fatigare, unde quando illi occurrit modus se excusandi, vel dicendo, se non posse, vel alius modus evadendi, illum arripit, vel saltem murmurat, & tales fugæ valde sunt suspectæ, ne procedant ex eo, quòd non sapiat Deus. Videmus Operarios multos toto die laborantes in multo sudore & fatigatione & vix adhibentes panem & aquam, ut tantùm pecuniam conservent: Servus verò Dei conqueretur de fatigatione? Confusio hæc est nostra, quòd plùs in corde istius operetur spes pecuniæ, quàm in nobis spes Deum, & ejus amorem lucrandi.

Jam restat ut ostendam, quomodo amor proprius occupat animam, non solùm quando agitur, de scientijs: sed etiam circa res spirituales.

Primum est. Cùm multos Dei servos sit necesse occupari studijs literarum & scientijs, ut sic meliùs possint servire suo fini, & Ecclesiæ, atque proximo: quod tamen absolutè neque ad propriam, neq; ad

ad alienam salutem est necessarium, licet sit valdè utile. — Acquisitio autem scientiarũ triplici modo se habere potest. Vel propter voluptatem quam aliquis habet, dum speculando tandem ad veritatem pervenit, ex quo intellectus suam acquirit satisfactionem: voluntas etiam expletur, & ex hoc fit maxima contentatio, & voluptas animi sequitur. Alter modus quo scientiarum acquisitio se habere potest, ut aliquis in illa Scientia perfectus evadat, ut in ea discurrere ac disputare possit. Tertius modus est, ut acquirat applausum & æstimationem, ut illum cœteri mirentur ac laudent. Sed amor proprius in his quos obediẽtia studijs applicat omnia invertit. Nam qui deberent studere propter obediẽtiã & honorem Dei, efficit ut propter se, id est propter proximè supradictos vanos fines studeãt. Unde q. vult experiri utrũ in suis studijs bestia sui amoris non lateat, oportet Superioris arbitrio acquiescere, ut ille

L

pro

prosequi, vel relinquere studia jubeat, & si eo jubente, non ad tuum id gustum erit, & turbari incipies; tum bene cognoscas, quòd non studueris ut Dei voluntatem impleres: nam si hanc pro fine habuisses, perinde tibi esset ex obediètia studere, aut studia omittere. Quocirca curemus esse ab omni re creata expediti, & soli Deo adhæreamus, pro quo cõsequendo juvabit Examen particulare, & actus virtutum, & ut semper puram intentionem habere enitamur.

Ultima est infectio *Amoris proprij* quæ res spirituales maculat, ita ut ubi aliquis magnum acquirere posset meritum & præmiũ, incurrat offensam Dei & pœnam. Nam dum suas homo cõsolationes requirit, tam in exercitijs alijs suis spiritualibus, quàm in oratione, dici illi potest. Recepisti mercedem in vita tua. Videmus hunc amorem sui in eo, qui dum habet cõsolationes spirituales, non vellet aliud quàm orare & meditari usq; ad destructionẽ capitis contra obediètiã. Sed illi

Deus benedictus si suā manū subtrahat, ad nihil boni attrahi potest. Neq; hæc ideò dico, quod non possimus recipere libéter, & desiderare consolationes ejusmodi, sed ut eas cum indifferentia desideremus, & cum intentione adimplendi voluntatem Dei. Voluntas autem Dei est, sanctificatio nostra. Quæramus Dei gloriam, gloria autem ejus est, ut nos toti & per totū conformemur ad ejus sanctissimam voluntatē, quæ ipsa est nostra sanctificatio, & sanctificatio nostra est Dei gloria. Qui deniq; cū hac indifferentia procedit, æquè recipiet cōsolationes ac desolationes. nam & consolationes ordinabit ad eum finē ad quē sunt datæ, hoc est ad virtutes acquirēdas: & in desolatione gratias aget Deo, sustinēdo illā patiēter, & si invenerit quòd illi pro suis defectib9 sit immissa, nō ideò à suis exercitijs spiritua-libus desistet, sed humillimè defectuū orādo veniā, prosequetur actus virtutū cū pari diligētia & exactione, totum se & per totū reponendo in divina voluntate.

SENTENTIÆ ET DOCUMENTA
S. PHILIPPI NEREI.

DÆmon, utpotè superbus, & amator tenebrarum Spiritus, nullâ aliâ meliùs vincitur ratione, quàm verâ cordis humilitate; & simplici clarâque, remoto omni velo, peccatorum suorum, ac tentationum Confessario factâ manifestatione.

2. Qui profectum in spiritu facere desiderat, debet secundùm Patrum veterumque Monachorum regulas mundum putare pro nihilo, magni omnes facere; se ipsum contemnere, contemnique ab alijs nihil curare.

3. Semper ab humano pectore humilitatis Spiritum & submissionem requisivit Deus: nec est, quod illi displiceat magis, quàm propriâ sui ipsius intumescere æstimatione.

4. Cùm quod committitur peccatum vel defectûs; cogitandum est, in superbiam
pœnam

poenam id à Deo permissum esse, estque perniciosissimum, suos excusare defectus. Ac propterea cum quis labitur, debet dicere: si fuisset humilis, nequaquam cecidissem.

5. Si quis defectus admitti moneatur ab altero, debet monitionem eam animo hilari humilique accipere, nec ideò tristitiam, aut acediam admittere; quia sæpè est acedia tails, cui ex superbia dolet correctio, multò quam ille ipse, qui admissus erat defectus, damnosior.

6. Crux & tentatio nequaquam à Deo petenda sunt, cum quadam de proprijs viribus ad eas superandas præsumptione. Humiliter tamen ac confidenter peti ab eodem potest gratia ac vires, ad promptè hilariterque sufferendum omne id, quod Divinæ nobis imponere visum fuerit Majestati.

7. Dum quis ex morbo decumbit corporali, cogitare debet ac dicere: Istam hanc mihi DEUS immisit ægritudinem,

edò quòd quid à me desideret. Quare constituo omnino mutare vitam (tamen cum ipsius auxilio) & me ad frugem meliorem recipere.

8. Jejunia, flagella, & corporis afflictationes ejusdem modi, non debent sine Confessarij licentiâ adhiberi. Et quicumque id genus res proprio adsumit arbitratu, aut labefactabit brevi valetudinem: aut quòd sibi grande quid præstare videatur, in superbiam præcipitabit.

9. Quærenda quidem est scientia, sed sine curiositate & solitudine. Quòd si quid didicisti, occule, nec ostenta; sed eo in vitam utere emendandam.

10. Magna cordis est perfectio, discretum esse, nec terminos prudentiæ transilire. Et multi tamen, eorum maximè, qui primum incipiunt DEO deservire, quòd virtute careant discretionis, vitam aggrediuntur asperrimam, & pœnitentias suscipiunt longè laboriosissimas, jejunando strictissimè, horrida portando cilicia,

cilicia, super asseribus nudis dormiendo, vigilando, totasque perorando noctes. Quæ cum ipsis improportionata sint, viresque illorum non modicè excedant, ideò deprehendunt tandem se & illusos & malè affectos indispositosq; tam quoad corpus, quam quoad animam.

11. Non ita medijs inhærendum est, ut finis, in quem media collineant, nulla omnino ratio habeatur. Quare vehementer errant illi, qui non nisi ad corporis per abstinentias, flagella, peregrinationes, cilicia, & id genus alia, attendunt afflictationem, in eaque conquiescunt, quasi omnis in ea sita esset perfectio; nec advertunt ea omnia media nihil omnino esse, nisi hominem ad timorem Dei, ipsiusque mandatorû ex amore observationem, ad humilitatem, ad avulsionem à mundo, quo toto corde Deo deserviat, adducant.

12. Sunt nonnulli, qui sensim sese novis ac novis oneribus aggravent, im-

perentque sibi in dies singulos & coronas plurimas, & horas Virginis Sanctissimæ, & Officium Defunctorum & diversas orationes, alias in alios fines; & complura præterea alia. quæ ut fortè bona sint singula; omnia tamen simul, nimia sunt, & obruunt oraturum; ac tandem, superante nausæa, omnino relinquuntur: præterquàm quòd tot oneramentalem impediunt orationem. Bonum tamen est, certam aliquam sibi imperare devotionem, eamque seriò persequi, nec unquam intermittere.

13. Nil opus est omnia uno velle perficere die, & intra quatrimum, sanctum fieri; sed pedetentim & gradatim pergendum est.

14. Difficiliùs curantur illi, qui nimis multum; quàm incitentur, qui nimis faciunt parum.

15. Utilissimum est, proprias interdum interrumpere devotiones, quando ita Confessario videtur.

16. Si

16. Si quando accidat, ut consuetam jubeat Confessarius in aliud differri tempus Communionem, jussaue nolit obsequi persona, sed firma in proposito perseveret suo, sentiatque de mandato tali displicentiam; id quidem exigua est devotio, sed illustre pertinaciæ signum modicæque mortificationis ac superbiæ; quo indignissimam scilicet se se tanto reddit Sacramento.

17. Qui propriam scit refrenare voluntatem, & sua suæ animæ negare desideria, in præalto virtutis gradu est. Nescire autem id, nec curare discere; est secum infinitarum circumferre seminarium tentationum; & hic talis pronissimus ad indignationem est; amicitias rumpit facillimè; & rarò lætus, sed ut plurimum melancholicus & turbulentus est ob eâ, quæ ipsi accidunt.

18. Non est certum interioris devotionis signum, exterior; ne ipsæ quidem
lachry-

lachrymæ. Nam etiam foeminæ non bonæ lachrymantur facillimè, nec eò tamen sanctæ sunt.

19. Si quis repulsam patiatur apud Principes aut Superiores, id ne ægrè ferat, nec ullū forinsecus signum det indignationis, sed ad eosdem redeat cum eadem vultus liberalitate, omnemq; illis susceptionem extorqueat, animi eà repulsâ exulcerati.

20. Si quando expediret personam Principem notabilis defectus commonefieri, consultius esset, corrigere in speciem personam tertiam; quod ita facilis ac suavius pro se eam acciperet correctionem persona Princeps; nec ita indignaretur, quòd in se alius sibi sumere magisterium audeat.

21. Qui sibi ab alijs vult multum obediri, imperet parùm.

22. Obedire sine discursu, certoque sibi persuadere, id quod imperatur, esse eorum, quæ possit facere, optimum; optima

ma est obedientia. Et qui in aliqua Congregatione est, debet ad obediendum esse longè promptissimus, & res omnes alias propter communes relinquere.

23. Non sufficit, solùm honorare Superiores, honorandi insuper sunt & æquales, imò inferiores, & omnes ut tutè honore prævenias, conandum est.

24. Fugere omne genus singularitatis, ad virtutem pertinet, nec præterdere sese aut esse plus alijs, aut alijs plus facere.

25. Raptus, extases & lacrymæ palàm ante oculos plurimum, suspecta sunt. Nam gratia amat umbram & recessum cordis, nisi aliud utilitas proximi exigat; natura verò propriam quærit excellentiã, amatque videri palàm & monstrari.

26. In bono ne tarderis. Nam nec mors tardatur; & beatus juvenis, cui tempus ad bene operandum concedit Deus.

27. Otium, res pestilens homini Christiano est; ac propterea semper quid agendum esset, maximè cum quis solus in cubiculo

biculo est: ut vel legendus liber quispiam spiritualis, vel vitæ Sanctorum, vel Scriptura sacra, vel dicēda corona, vel componendi libri, vel sternendus lectus, vel quid simile: ne quis à dæmone inveniatur otiosus.

28. Ad persequendā virtutis viam non modicum conducit, cogitare; non esse ullum in hac vita purgatorium, sed vel cælum, vel infernum. Nam is, qui servit Deo seriò, omnem sibi crucem & afflictionem vertit in gaudium & consolationē, habetq; suum interius paradisum; sed qui contrariū facit, sensusq; sequitur; habet in hoc & in altero mundo infernum.

29. Frequens peccatorum confessio, animæ nostræ magnorū est occasio bonorum, quod ipsam expurgat, sanat, & & in divino confirmat servito: ac propterea nunquam destinato tempore, quocunq; etiam sese ingerente impedimento, esset intermittenda; sed prius confitendum: inde negotium aggrediendum;

diendum, quod utique tali cum auxilio feliciter expediat.

30. Melancholia animiq; conturbatio non parum adfert spiritui nocenti; cum lætitia contra confortet cor, mutumque juvet perseverantiam in bona vita. Quo circa continenter deberet esse animo hilari serenoque servus Dei.

31. Scrupuli, quod inquietant animum redduntq; melancholicum, studio omni ac industriâ fugiantur.

32. Non debent gratiæ, quales sunt sanitas, divitiæ, prosperitas & si quæ similes, à Deo peti absolutè, sed conditionatè, si videlicet ita Deo placeat, utilesq; sint, & non noxiæ petenti.

33. Si quam interiorem gratiam concedat Deus, nulli ea, præterquam Patri spirituali manifestanda est; alioquin perditur.

34. Qui inserviturus ægroto est, ægrotum illum, ipsum putet esse Christum; & quicquid operæ ægroto navaverit,
M ipsi

ipsi se putet navare Christo; quia ita & majori cum amore præstatur eâ opera & profectu.

35. Cum boni quidpiam ab altero factum, alter aliquis sibi attribuit indeq; gloriatur; vehementer gaudere debet is, qui illud opus navavit bonum, idque in beneficijs divinis ponere, quòd alius id ipsi apud homines suffuretur; quia sic idem illud majore cum merito recuperaverit apud Deum.

36. Pessimè facit, qui sibi confidit; & is, qui sese in peccandi conjicit occasiones, dicendo: non labar; labitur plerumque majore cum damno animæ suæ. Ideò qui non vult labi, non debet sibi confidere, & de suis praesumere viribus, sed Domino dicere: Ne mihi confidas Domine; neu aliud à me, quàm peccatum expectes: ni mihi sis auxilio, labar certissimo.

37. Juvenes, ad removendum magis à se periculi impuritatis omne, omnem
vel

vel minimam peccati hujus debent declinare occasionem. Ideò non probabat Sanctus hic, ut sui filij spirituales, se alter alterum contingerèt, ne secundùm manus quidem; & ne quidem joco.

38. Cum anima in DEI est resignata manus, divinoque contenta beneplacito: est in manibus bonis, multumque de felici secura successu. Et convenit valde ægrotanti, esse resignatum, Deoque dicere: Domine si quid me velis, ecce præstò sum, quanquam nil boni feci: fac me & de me statue, quicquid tibi arriserit.

39. Qui aliud quid vult, quàm Christum; non scit, quid velit: qui aliud quid petit, quàm Christum, non scit quid petat: qui alium ob finem, quàm propter Christum laborat, non scit quid faciat.

40. Nalli rerum creatarum, quamcunq; exigua illa sit ac vilis, adhærescendum est, sed in humilitate inter creaturas conversandum, talisque desiderandus status, in quo unius etiam egeas Julij,

nec eum tamen acquiras mendicando.

41. Nunquam consequetur Spiritum, qui cupidus habendi est.

42. Decem personæ, mundanis extricata lucris ac commodis, totum converterent mundum.

43. Anima, quæ se totam dedicat Deo, Dei est tota.

44. Amor, quem quis superfluum parentibus, sanguini studijs, vel sibi impendit ipsi, totus eripitur Deo.

45. Qui DEum amore amat vero, ipsumque super omnia æstimat, sentit interdum profluentiam lachrymarum concursumq: gratiarum eâ abundantia, ut cogatur exclamare: Satis est, Domine, sine me.

46. Pro se quisque nec locum habere debet nec tempus, cum proximus adjuvandum est. Et suos deserere gustus, oratiunculasque propter proximum, est CHRISTUM propter CHRISTUM deserere. Estque ea perfectio non vulgaris, id quod pauci nôrunt.

47. Cum servus Dei non habet quas patiat^{ur} tribulationes ullas, neque est, qui ipsum persequatur injuriave afficiat, si suum sibi augere velit spiritum, fingat animo & cogitatione nebulonem aliquẽ, qui illi obvius convitia faciat, probra ingerat, verbisque injurijs facta insuper adjungat immania, salutet scipione, gladio feriat, pugnis ad livorem usque fatiet: atque ita pessimẽ habitus, magno charitatis ardore, ad exemplum Servatoris, inducat animum, ad acceptam injuriam auctori condonandam, pacatisque qui fortẽ insurgerent, iræ atque indignationis fluctibus, omniq; posthabitã vindictã, amore Dei, heroã illi ignoscat charitate, non secus atque si eam reapse injuriam accepisset. Quo exercitio paulatim assuefit animus, ad veras etiam injurias facilius ingnoscendas, ut miles, qui in sciamachijs exercetur & pugnis umbratilibus, ad regendum gladiũ assuefacit sensim manum, artemque addiscit,

quâ post utatur etiã, cû seriò pugnãdũ est.

48. Servo Dei necessaria est patientia. Nec debet quis angi tribulationibus, sed æquanimiter expectare consolationem. Nam Deus ullam unquam immittit crucem, à qua non etiam immittat consolationem. Et loquendo summam: vita servorum Dei aliud non est, ac crux & consolatio alterna.

49. Illi, qui immissam à Deo non fert æquanimiter crucem, verè potest occinere: tu non es dignus, quem visitet Deus, nec tantum mereris bonum.

50. Cum cruces in nos, morbi, & quæcunque alia adversitatum ac contrariorum genera invadunt, non sunt ea timidè fugienda, sed fortiter devincenda. Nam si unam tu quidem effugis crucem, incidet in pejorem aliam. Et qui pruinã declinat, obruetur à nivibus; & qui evadit ab Urso, incurret in Leonem.

51. Cùm ad sumendum in S. Communionem gloriosum Christi Domini Corpus,

in quo omnes cœli deliciae sunt absconditæ, accedit servus Dei; stet in timore, & præparet se solito amplius ad obventuras tentationes. Otiosas enim non patitur Deus mirabiles has gratias, quas in illo Divino distribuit Sacramento. Plus enim gratia horret otium, quàm vacuum natura.

52. Cum quis novum in anima sua atque extraordinarium sentit spiritum devotionis, præparet se, ob dictam rationem, ad tentationem aliquam atque crucem. Insuper & cum quis ardorem advertit spiritus, petat à Domino vires, ut sufferre possit omne id, quod illi à cœlo ferendum imponetur; & ne à tentationibus in peccatum aliquod nec grave nec leve præcipitetur.

53. Si quis quæreret, quænam maxima crux servo Dei possit accidere? Rēponderi posset; Crucem ipsius esse maximam, omni carere cruce.

54. Caveant sibi, juvenes quidem à
M A pecca-

peccato carnis; senes verò, avaritiæ. Fugiendo illud, istud vincitur resistendo.

55. Semper timendum, & nunquam sibi confidendum est; quia dæmon ex improvviso adoritur & tenebris involuit intellectum; quique non timer, victus est: nam nudus auxilio Dei est.

56. In tentationibus, quas libido corporis suggerit, confestim ad DEUM recurrat tentatus, signumque S. Crucis terimprimat pectori, & dicat: Christe Filij Dei, miserere mei. Vel versum: Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandùm me festina. Vel, Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. & osculatus tertiam dicat tentatori: accusabo te ante Patrem meum spiritualem, si me diutiùs tentaveris..

57. Contra tentationes, quando eæ noctu solent efferuescere, valde utile est, antè recitare, quàm cubitum te conferas, hymnum: Te lucis ante terminum.

58. Qui

58. Qui orare nescit, non novit Deum.

59. Nihil utilius homini oratione est, & absque ipsa non diu in via spiritus perduraveris. Propterea indies ad hoc potentissimum salutis medium recurrendum est, tamen non absque Confessarij arbitrato.

60. Homo, qui non orat, brutum est.

61. Salutis nostræ juratus hostis, nil aliud magis timet, nec odit plùs, nec amplius quàm orationē, conatur impedire.

62. Inter orandum non ita affigantur oculi corporales imagini cupiam, ut ab ea nunquam avellātur, sic enim cerebro noceretur. Memoriae tamen poterit imago interservire, ut eò faciliùs nobis in mentem veniat, v. g. Incarnationis Verbi, vel Nativitatis Christi, vel ejusdem in cruce mortis. Quod si Sancti alicujus Sanctævé ea imago sit; proderit, ut eorundem virtutes ad imitandum meminerimus, eosque deprecemur, ut pro nobis apud Deum intercedant.

63. Legisse Sanctorum vitas plurimùm

juvat orationem, & quando spiritus ad easdem inclinat meditandas, meditandæ sunt, & quando ad considerandam passionem Domini, consideranda est. Nec secus ac impellit spiritus, aut orandum, aut meditandum est.

64. Orationem vehementer conturbare solent ea, quæ superveniunt, phantasmata, multique eam ob irruentium cogitationum molestias intermittunt, id quod neutiquam probem. Nam, non obstante quacunque phantasiâ, quamdiu potest, in oratione perseverandum est. & sæpè Deus concedit in momento, quod plurimo non potuit tempore obtineri.

65. Inter alia, quæ à Deo petenda sunt, est perseverantia in bonis operibus & sincero servitio Dei. Si enim patientia haberetur, & in cœptâ semel duraretur bonâ vitâ, spiritus multò maximus acquireretur.

66. Solet persæpè in primâ animæ ad Deum conversione vehemens ac fortis affluere spiritus, & post videtur eva-

nescere, quasi animam deservisset Deus: sed magnanimum esse constantemque oportet; redibit enim.

67. Vix unquam mori servos permittit suos Deus, quin eos indicio aliquo mortis præmoneat imminentis; vel certè spiritum ipsis antè extraordinariū communicet.

68. Vitæ spiritualis gradus sunt tres: primus dicitur vita animalis; alter humana, tertius Angelica. Id est, solet in principio Dominus ad attrahendas ad se animas, demulcere eas dulcedine quadam certisque spiritibus ac gustibus extraordinarijs, & post fingit se longius ire, retrahendo manum suam sanctissimam ab earum dulcedinum comminatione, ut videat animarum in spiritu constantiam, sinitque eas tantisper pugnare ac conflagere, donec ubi aliquamdiu fortiter restiterint vicerintque tribulationes suas ac tentationes, reconcedat illis priorum gustum ac consolationum cælestium etiam alterum tantum.

Et hæc est vita Angelica, in qua nec crux,
nec fastidium sentitur ullum.

69. Sanctorum cuicumque desiderare præcellere sanctitate, id quidem non est superbiæ. Nam desiderare sanctum esse, est desiderium amandi honorandiq; Dei super omnia, quod in infinitum etiam, si quidem posset, extendi ac dilatari deberet. Amore enim infinito, cum infinita ejus sit majestas, dignus est Deus.

70. Nunquam propriâ standum prudentiâ est, sed ubique consilium à Confessario capiendum, uti & preces singulorum exposcendæ.

71. Ad perseverandum in vita bona, sanctoque Dei servitio, frequens necessaria, est Confessio ac Communio, & bonæ praxes etiam ad hoc non parum adferunt adjumenti.

72. Pro gratijs per orationem obtinendis eousque continuandæ preces sunt, dum perfectè, quod petitur, impetretur. Nam sæpè suspensâ oratione, suspendit gratiam & Deus. Quare si ægrotus per

orationem meliusculè coeperit habere, non eò remittenda est oratio. Nam sicut coepit per orationē sanitas, ita per ejsdem vires debet redintegrari.

73. Cùm quis inter oradū magnā persentiscit spiritūs quietē, bonum id signū est aut cōcessæ, aut cōcedēdæ à Deo grat.

74. Multi, postquam carnales intrā se aliasve adverterint tentationes, subdubitant, consenserintne, necne? Ideò si persona, quæ passa tentationem est, amorem sentiat ergā virtutem illam, quam tentatio oppugnārat, odiumque in idem illud vitium suggestum, bonum est signum dissensus. Item si jurare non auderet, consensisse se, signum est & istud dissensus. Nam consensum deliberatum anima facillimè advertit.

75. A tentatione non nimis disquirendum, consensumne sit necne? nā hujusmodi disquisitiō, carnalem facilè renovat tentationem.

76. Timendæ sunt tentationes carnales,

les, etiam in inualetudine, & ipsâ etiam senectâ, quamdiu possunt claudi palpebræ & aperiri. Nam fornicationis spiritu nulli nec tempori parcat, nec personæ.

77. Si seruus Dei tot inter ubique laqueos cum majori velit transire securitate, pro Patrona apud filium eligat Virginem Beatam, & si non possit Rosarium percurrere; hanc dicat, loco Ave Maria, orationem: Virgo Maria Mater Dei, ora pro me Iesum.

78. Suppellex templi parcè, nec nisi cogente necessitate expendenda est, quod suppellex Dei est.

79. Perutilis quidem est seruo DEi lætitia, sed fugienda dissolutio, cavendusque spiritus scurrilis & nugatorius. Nam qui scurrilitate delectantur & nugis, reddunt se divini spiritus incapaces. & si quid boni intra se possidēt, id brevi profūdēt.

80. Cum sacerdos invisit ægrum, ne agat Prophetam, dicendo, non convaliturum ex morbo ægrum. Nam prædictâ morte recuperatâq, ab ægro valetudine,

sentiri potest displicentia, quòd non successerit prophetia.

81. Electio Confessarij maturo institui debet consilio. Nam vitæ difficilis ducem habere expertum, non modicum lucrum est, aut electus semel ne temerè mutetur; sed fides illi habeatur, & quæcunque acciderint, cum illo conferantur.

82. Ad majorem è Sanctorum vitis alijsve libris spiritualibus profectum hauriendum, non sunt ij curiosè, sed pedetentim studiosèque perlegendi: cumque quis jam se compungi sentit, aut aliquid in se accendi devotionis, non est ulterius pergendum, sed subsistendum expectandumque ac spiritus degustandus est; cumque exspirare occæperit, ad lectionem redeundum.

83. Ad bene orandum debet prius anima profundissimè submittere sese ac humiliare, indignamq; agnoscere, quæ stet in tantæ conspectu majestatis; & suam Deo monstrare inopiam, indigentiam atq;

impotentiam; & sic se humiliatâ projecere in Deum, Deus enim illâ orare docebit.

84. Cum quis amaro est animo totusque stomachabundus, vel sentit appetitus sensuales, molestos eos ac per frequentes; ne concidat aut fatiscat. Nam cum Deus certam alicui largiri constituit virtutem, permittit eum contrario oppugnari vitio; ut confligendo resistendoq; capacẽ se illi, quam propugnabat, reddat virtutis.

85. Alienum à ratione est, bonum aliquod omittere opus, eò quod inde vana gloria sentiatur. Nam quãdiu vana gloria non est ipsius domina operis, sed quasi quædam duntaxat comes & socia, non tollit suum operi meritũ; quanquam perfectio requirat, ut in servitutẽ redigatur.

86. Qui Religionem cogitat, discat suam ante frangere voluntatem in ijs, in quib9 maiorem sentit difficultatẽ. Namque ita facil9 in Ordine perduratur9 est.

87. Cum quis ex proprio motu & voluntate statuit apud se, jejunare, corpus flagris cædere, portare cilicinas vestes, &

si qua similia; id vero Confessario impro-
batur: non debet ab eodem violentè li-
centià extorqueri.

88. Maneat quisque domi suæ, id est,
intra seipsum: neu sit Syndicus & iudex
actionum, vitæ quæ alienæ: nisi aut judi-
care temerariè, aut murmurare, aut ve-
lit alios contemnere.

89. Qui adhuc tyro est in spiritu, ne
quærat alios convertere, sed attendat sibi
seque confirmet, ac contra tentationum
tempestates præmuniat, sitque humilis,
neu credat magnū quid fecisse se, imò nil
fecisse putet, ne eat præceps in superbiam.

90. Scrupulosi debent se omnino suo
subjicere Patri spirituali, nec suo credere
iudicio, alioquin nunquam liberabuntur.
Habere quidem poterunt inducias, non
verò pacem.

91. Servus Dei debet esse resignatus
tam ad gustuum in rebus divinis copiam,
quam ad eorundem inopiam, tam ad læ-
titiã, quam acediam degustandam.

92. Res est ingentis plena periculi personis spiritualibus, desiderare visiones, & plurimi hunc talem spiritum conlectati, in immanem præcipitati sunt ruinam.

93. Ad personam, quæ post diuturnum virtutis studium in peccatum aliquod lapsa est, erigendam, inque pristinum restituendam statum, medium haud est certius, quàm inducere eandem, ad solennem aliquã mortificationẽ sui, v.g. ut hunc lapsum suum alijs magnæ probatæq; virtutis, quibus confidit, aperiat. Nam Deus illam hujus heroicæ humilitatis gratiã, in priorem restituet statum.

94. Unusquisq; propriæ debet quietem conscientie procurare: ac propterea si quando quis votum aliquod suscipere cogitaret, consulebat hic Sanctus, ut plerumque cum adjecta conditione, v.g. si potero, si fuero recordatus, vel simili, conciperetur.

95. Debemus nos profus in manus Dei resignare. Nam si quid à nobis desiderarit Deus: faciet nos in eo, in quo

nostra volet uti operâ, præclaros atque excellentes.

96. Qui se Religiosus in Ordine advertit dissoluto, siquidem inflammatum in se ad omnem perfectionē sentiat spiritum: non debet, deserto suo, alium intrare Ordinem, sed in eo, in quo est perseverare. Nam Deus vult ipsius uti operâ, ad propriam bono ejus exemplo Religionem instaurandam.

97. Defectus naturales, uti sunt, esse claudum, strabonem, & id genus alij, nulli debent exprobrari.

98. Ne nimium sis præceps ad commonendos defectuum ac imperfectio-num Fratres, sed prius te ipsum post alios considera. Utere item prudentiâ.

99. Taliter deberet unusquisq; & tam sanctè indies vivere, itaque omnes suas instituere actiones, atque si is dies vitæ ejus foret postremus.

100. Omnes personæ amore amentur vero; nec unquam ob quæpiam verba in

te effusa, haustasque displicentias odium in aliquem fove, quia in quo corde non est amor proximi, in eo etiã Deus non est.

101. Qui sibi tristitiæ nebulas oboriri animadvertit, ne eò turbetur, brevi enim evanescent: interim tamen ad dispellendam inordinatã illam passionẽ, orãdum est aliquid, aut hymnus quispiam spiritualis decantandus.

102. Ad præstandam Superiorib9 obedientiam promptum esse oportet, & ad alienam magis, quàm propriam exequendam voluntatem.

103. Qui primum sibi in coelis locum desiderat à Christo, delectet se semper in terris ultimo loco, & si quis sui non esse habitam advertit rationẽ, agat Deo gratias, speretque suum sibi in coelos honorem iri asservatum.

104. In meliorem partem accipiamus omnia, nec facta aliena dijudicemus. Misereatur item nos defectuum alienorum, certos, lapsuros nos longè graviùs, nisi à Deo singulariter fulciremur. Et qui

donū aliquod dotemve notat in se, ne inde superbia intumescat, sed Deo, à quo omne emanat bonū debitas agat gratias.

105. Quærendus ibi Christus est, ubi non est, id est, in cruce & tribulationibus: ubi Redemptor, utpote gloriâ coronatus, modò non invenitur. Interim qui affligitur, ne indulgeat querelis, cum tribulationes nobis à Deo amantissimo Patre nostro Dominoque clementissimo, non nisi ad majorem in cælo coronandæ promerendam immittantur.

106. Quotidie legatur aliquantulum de libro quopiam spirituali, memoriæq; singularis inde aliqua sententia, in majorem animæ profectum infigatur.

107. Cum quidpiam emendum erit, id non ex affectu erga rem, sed ex indigentia atque usu faciendū est. Unde Sanctus dicitabat: ego non emo affectus.

108. Communionis sacræ tempore remedium à Deo petendum est illi præcipuè vitio, ad quod quis se magis sentit trahi atque inclinari.

109. Cum quis Altaria visitat petat à Sanctis, quibus ea dicata sunt, eleemosynam spiritualem; cum valde apta sit hæc ratio spiritûs ac devotionis excitandæ.

Atque hæc & ijs etiã plura erant Sancti huius documenta; & tale lumen illi Deus, ad gentes in hoc caliginoso mundi deserto illuminandas concesserat, quo tot personas, quæ in umbra mortis sedebant illustravit, suisque erroribus extricavit. Sed omnia hæc sunt tantùm paucæ quædam guttulæ ex fonte illo uberrimo, quem Deus in ipso excitârat, & quo arida populorum corda irrigabat, ut in ijs æternitas beata germinaret.

ORATIONES JACULATORIÆ
S. PHILIPPI NEREI.

Sicut tu scis ac vis, ita fac mecum Domine. (& hanc dicebat, si quam, absolutissimam esse orationem.)

Id de me fiet, quod Deo placet: confido Deo.
O lumen luminum, illumina mentem meam.
Non possû amare te, nisi tu Domine adiuves me.
Vellem

Vellé tandē aliquando semel amare te IESUM.

Non cognosco te, Domine; quia non quæro te ex corde.

Quæro te, Domine & non scio invenire te, quia non scio quærere te.

Si cognoscerem te, ô Deus cordis mei; cognoscerem etiam me ipsum.

Accende, Domine, in medio cordis mei flammam viam amoris tui beatissimi.

Da mihi gratiam, IESU mi, vt veniam ad te, non timore coactus, sed amore tractus.

Quando erit illa dies, bone Domine, vt amem te solum, idq; amore filiali?

Quid possum facere pro te, ô Domine! amare te, & facere id, quod placet tibi.

Doce me facere voluntatem tuam, Deus meus; doce me.

Nolo aliud, ac sanctam tuam Domine mi, facere voluntatem.

Fiat, vti fit in coelo, sic in terris etiam voluntas tua.

Quare abscondis te, Deus, ab oculis meis? Virtus mea infirmata est; responde tu pro me Domine, qui potes.

Deus in adiutorium meum intende; Domine ad adiuuandum me festina.

Nil possum boni facere sine tuo, ô benignissime IESU, auxilio.

Cadam, Domine, si tardas te cum succurſu.
 Aufer Domine impedimenta omnia, ſi vis u
 veniam ad te.

Tu es via, veritas, & vita, ô Domine mi.
 Mihimet diffido ipſi, & tibi Domine confido ſola.
 O ſaluator IEſu, ô IEſu ſalua cor meum.
 Obluiſcere Domine mi, meorum omnium
 peccatorum.

O Sanctiſſima Trinitas, vnus & verus Deus
 miſerere mei.

Si omnia in mundo bona ſoluego facerem
 quid iſtud tandem eſſet!

Benedicta Domina, hanc mihi præſta gratiam
 vt tui memor ſim ſemper.

Virgo & Mater; Mater & Virgo!

Virgo Maria, Mater Dei, ora IEſVM, tuum
 pro me Filium.

Hanc orationem perſæpè dicebat S. Pater, ut
 potè qui extra ordinariâ deuotione in S. Sm. Vir
 ginem ferretur; docebatque eam alios, maxime
 vt eam loco Aue Maria dicerent, in defectu tem
 poris pro Roſario orando, dictitabatq; ama
 eos ac diligi à Virgine Sanctiſſima, à quibus d
 ceretur Virgo & Mater Dei, & à quibus
 prius benedictum Nomen IEſu
 eius Filii, quam ipſa nomi
 narçtur.

F I N I S.

la

u

na

r

si

u

u

u

u

u

u

u

